

Ако се стави $r' = \frac{1}{k} r$, где је количина k т. зв. рефракциони саничитель који се има опигима одредити, тако ће бити

$$c_2 = \frac{e^2}{2 r} k.$$

Са добивеним приближним вредностима за c_1 и c_2 прелази једначина (3) на

$$(4) \quad h = e \operatorname{tg} \alpha + \frac{e^2}{2 r} (1 - k).$$

Ако је $H\alpha$ разлика између апсолутне коте ($N. N.$ висина) и тачке A , а i висина инструмента код $H\alpha$ и Z навизирана висина над B , онда добија се за $H\beta$

$$(5) \quad H\beta = H\alpha + i \pm e \operatorname{tg} \alpha + \frac{e^2}{2 r} (1 - k) - Z.$$

Извод је преведен из III књиге Vermessungskunde од Prof. Dr. Ing. P. Werkmeister.

— Наставиће се —

Geom. Dim. Milačić

Civilna geometarska praksa i građevinski inženjeri

Verovatno da je geodetska struka jedna od jedinstvenih struka u ovoj zemlji, koju obavljaju i u kojoj zaradu traže svi. Obavljaju je inženjeri, geodetski inženjeri, građevinski inženjeri, geometri. Obavljaju je u predelima preko Save i Dunava penzionisani oficiri. Pored toga, u prečanskim krajevima postoje još od 1911 god. zemljomeri, kojima je dozvoljeno da vrže premer do 20 jutara u površini, a regrutovani su većinom iz redova isluženih narednika i nižih oficira, a poznat nam je i jedan slučaj jednog zidarskog majstora. I drugo, takozvani građevinski mernici, koji su regrutovani iz redova graditelja sa srednjom naobrazbom, a ima među njima i šumara naročito privatnih — vlastelinskih. Do 1911 god. niko nije mogao postati civilni geometar bez diplome geodeta. Od

1911 god. ovima je priznato pravo vršenja civilne prakse. Naprotiv, u predelima bivše Kr. Srbije i Crne Gore, nema dovoljno civilnih geometara, te sve manje poslove obavljaju opšt. delovođe, a naročito deobe. Kao što se vidi, obavljaju je ljudi sa diplomom i bez diplome, sa kursom i bez kursa, sa školom i bez škole, sa znanjem i bez znanja. Jednom rečju obavljaju je svi. Sasvim je ovo u skladu sa pošleratnim mentalitetom i željom za brzom zaradom i još bržim bogaćenjem, bez obzira na nelojalnu konkurenciju u samom poslu, bez obzira da li su pozvani, da ovakve poslove obavljaju. U prošlom broju „Glasnika“, dotakli smo se nadri-geometara u privatnoj civilnoj praksi, bacajući krivicu na njih, što omogućuju, bilo na koji način rad onih koji nisu pozvani za to. No nisu samo civilni geometri i geodeti ovlašćeni da obavljaju civilnu geometarski praksu. To ovlašćenje imaju i građevinski inženjeri koji se zaista ne mogu ravnati u geometarskoj struci sa geodetskim inženjerima i geometrima. Pre svega ne mogu da odgovore onim zadacima, kojima odgovaraju geodetski inženjeri i geometri.

Pored toga za civ. geometra postoji još jedna anomalija, naime, nije dovoljno da je na visokim tehničkim školama slušao 4 semestra geodeziju, ili u državnoj srednjoj tehničkoj školi, da je položio ispit, već je potrebno, da je i iz drugih predmeta položio ispit, kao što su, državna triangulacija, katastar, premer gradova, gruntovno pravo, agrarne operacije, komasacija zemljišta i t. d. Nije ni to sve, potrebno je, da je imao praksu i neprestano radio 3 godine, a zatim položio ispit i tek tada može da dodje do svog ovlašćenja. Naprotiv, za one geometre, koji su u državnoj službi, pored toga što je diplomirao, pored toga što je niz godina u istoj struci, pored toga što je položio državni stručni ispit, nema još dovoljno znanja za vršenje civilne prakse. Potrebno je da bude van državne službe, pa da po X-ti put ponovo polože ispit, da bi došao do ovlašćenja za civ. praksu. Naprotiv, građevinski inženjeri, nisu slušali ni polagali ispit iz gore navedenih predmeta, a u koliko su slušali, to je samo enciklopedijski.

Sasvim opravdano trebalo bi građevinske inženjere podvrgavati strožijem ispitu nego geometre, a specijalno iz onih predmeta, koji nisu slušali na tehnicima, niti polagali ispite. Za geometre i geodete, nema izuzetka, ko hoće da se bavi civilnom praksom, taj mora znati sve, jer i po 3. put polaže svo gradivo. Da li je taj slučaj i sa građevinskim inženjerima, koji dobijaju

ovlašćenje za civilnu geom. praksu. Uvek ne, jer ima građevinskih inženjera, koji su dobili ovlašćenje, na osnovu stečenog prava. Nemamo ništa protiv stečenih prava, samo onaj koji se meša u geodetsku struku, treba da ima i stečeno znanje; a nama geometrima i geodetima daju stečeno pravo tek posle 15. godina čisto katastarske službe, posle svih gore navedenih ispita i pošto damo ostavku na državnu službu, t. j. bez stečenog prava opet, jer gubimo stečenu penziju, a prirodno, onda su ljudi primorani, da se odreknu tih stečenih prava. Pođimo dalje, da li građevinski inženjeri, koji dodju do ovlašćenja za civilnu geometarsku praksu, mogu da odgovore onim krupnim zadacima, na koje se nailazi u civ. praksi, na primer: triangulacija, parcelacija, komasacija zemljišta, te razne agrarne oneracije. Nema sumnje, civilni geometri su se za svoj poziv, već u školi, a naročito u svojoj praksi specijalizirali za sve geometarske radove, te imaju puno pravo, da u geometarskim poslovima moraju imati prednost. Naprotiv, građev. inženjeri, svojom titulom. Inženjer dokazuju da su i u geometarskim poslovima iznad geometra, pa ovakvom nesolidnom konkurencijom, oduzimaju u više mahova skoro ceo posao od geometra.

Međutim, nije nam poznato, da su u ma kojoj državi inženjeri ni geodetski, a kamo li građevinski izradili katastar, pa ni u Jugoslaviji, jer i danas na novom premeru 99% imaju najviše diplomu geometra, a 1% svega geodetskih i građevinskih inženjera. Pa kad je tako, valjda će g. g. građevinski inženjeri priznati prednost geometrima, da su spremniji i pozvaniji u geometarskoj struci. Prirodno je, da bi u geometarskim pitanjima trebalo da su jedino i isključivo geometri ili geodetski inženjeri, jer su samo oni pozvani da dadu tehnički plan cele države, uzimajući u obzir obe projekcije.

G. g. građevinski inženjeri imaju mnogo veći delokrug rada, tu su građevine, drumovi, železnice, melioracije i t. d., pa ne bi trebali, da se mešaju u jedini delokrug rada koga geometri imaju.

Pored toga ima izvestan broj građevinskih inženjera, koji imaju službu kod vodnih zadruga i sličnih ustanova, a istovremeno se bave privatnom civilnom geom. praksom. Naposljetku, od nas geometara se zahteva, da se ne odstupa od zakona i pravilnika.

Red je da vidimo da li imamo pravo da ovako govorimo. Do sada su Udruženju stizale razne pretstavke o radu pojedinih građevinskih inženjera za geom. praksu. Donećemo svega jedan,

Plan posjeda g. Isidora Pejin-a

1" = 40"

M. = 1" = 40" 96170

Gruntovno stanje:

grunt. uložak	kultura	parcela	površina	
			J	hv ²
opaki	180	38	1018	
	29	-	467	
opaki	1-6	3	790	
	4-6	14	1212	
"	182	-	43	
	6-6	-		
"	64	1	997	
	182			
	66			
			58	1327

ili 94127 hv²

Gruntovno stanje

180	oronica	38	1018
29	put	-	467
1-6	oronica	3	790
4-6	"	14	1212
182	"	-	43
6-6	"	1	997
ukupno			58 1327
koje			94127 hv ²

Stanje prema naravi

$$1) \frac{361.70 + 101.35}{2} \times 433.60 =$$

Manje.

$$2) 90.2 \times \frac{20.2}{2} = \dots 911$$

$$3) \frac{20.2 + 21.4}{2} \times 23 = \dots 478$$

$$4) 420.1 \times \frac{21.4}{2} = \dots 4495$$

$$5) \text{rampa oko} \dots 102$$

$$5986$$

$$94403 \dots \text{ili } 94403 \text{ hv}^2$$

$$\text{više} \dots 276 \text{ hv}^2$$

Stanje prema naravi

$$1) \frac{361.70 + 101.35}{2} \times 433.60 = 100349.4 \text{ hv}^2$$

od to minus

$$2) 90.2 \times \frac{20.2}{2} = 911$$

$$3) \frac{20.2 + 21.4}{2} \times 23 = 478.4$$

$$4) 420.1 \times \frac{21.4}{2} = 4498.0$$

$$5) \text{rampa} \frac{20}{2} = 10$$

$$6087.4 \text{ hv}^2$$

$$94261.8 \text{ hv}^2$$

Tabela (2) G.

101.35

433.6

431.02

..... 100389 hv²

432.1

33.4
23.3
101.35

Vlasnici i stanje posle promena

STARO STANJE				D E O B A					
ud. L. J. Ilma P. Škulteti S.				K. V. C.			ud. L. J. Ilma Škulteti S.		
grunt uložak	kul- tura	par- cela	površina i hv ²	par- cela	kul- tura	površina i hv ²	par- cela	kul- tura	površina i hv ²
9	249 I	oran	3 735	249 I	oran	3 735			
	250 I	"	168	250 I	"	— 168			
	255 I	"	3 1307	255 I	"	3 1307			
	256 I	"	22 893	256 9		5 1227	266 I	oran	16 116
21	96 3	oran	77 566	96 8	oran	8 909	96 3	oran	12 259
				96 9	put	923	96 77	put	— 1402
				96 10	oran	20 1502	96 72	oran	34 371
	97 4	put	1168	97 9	"	406	97 4	"	762
	98 4	oran	8 637	98 9	"	2 1497	98 4	"	5 740
			116 674			46 674			70

Tablica 1.

STARO STANJE				D E O B A					
ud. L. J. Ilma P Škulteti S.				K. V. C.			ud. L. J. Ilma Škulteti S.		
grunt uložak	kul- tura	par- cela	površina i hv ²	par- cela	kul- tura	površina i hv ²	par- cela	kul- tura	površina i hv ²
9	oran	249 1	3 735				249 1	oran	3 735
	"	250 1	168				250 1	"	—
	"	255 1	3 1307				255 1	"	3 1307
	"	256 1	22 893	256 1	oran	16 368	256 3	"	6 525
21	oran	96 3	77 566		oran	11 864	86 8		8 23
					put	1160	96 8	put	— 730
					oran	35 1349	96 10		20 1250
	put	97 4	1168		"	732	97 9	oran	— 430
	oran	98 4	8 637		"	5 327	98 9	"	310
			116 674		"	70		"	70 674

Tablica 2.

Vlasnici i stanje posle promene

STARO STANJE				D E O B A								
ud. L. J. Ilma Škulteti S.				P. O. N. S.			ud. L. J. Ilma Škulteti S.					
grunt. uložak	kul- tura	par- cela	površina		par- cela	kul- tura	površina		par- cela	kul- tura	površina	
			i	h v ²			i	h v ²			i	h v ²
9	oran.	249 1	3	735					249 1	oran	3	735
D. R.		250 1		168					250 1			168
		255 1	3	1307		oran		959	255 1		3	348
		256 9	6	525	256 9		6	525				
D u b o k a	21	96 8	8	23	96 8	oran	5	813	96 13		2	810
		96 9		720	96 89	put		489	96 14			231
		96 10	20	1250	96 10	oran	13	1596	96 15		6	1254
		97 9		436	97 9	"		294	97 10			142
		98 9			98 9	"	2	353	98 10			1557
			46	674			29	229			17	445

Tablica 3.

STARO STANJE				D E O B A								
ud. S. J. Ilma Škulteti S.				P. O. N. S.			ud. L. J. Ilma Škulteti S.					
grunt. uložak	kul- tura	par- cela	površina		par- cela	kul- tura	površina		par- cela	kul- tura	površina	
			i	h v ²			i	2 v ²			i	h v ²
9	oran	249 1	3	735					249 1	oran	3	735
D. R.	"	250 1		168					250 1	"		168
	"	255 1	3	1307	255 3	oran	1	24	255 1	"	2	1283
	"	256 2	5	1227	256 2	"	5	1227				
21	oran	96 6	8	909	96 6	oran	5	1316	96 9	oran	2	1193
	put	96 7		929	96 7	put		633	96 10	"		270
	oran	96 8	20	1502	96 8	oran	14	302	96 11	"	6	120
	"	97 5		406	97 5	"		248	97 6	"		148
	"	98 5	2	1497	98 5	"	1	1259	98 6	"	1	248
	"			46	674			29	229			17

Tablica 4.

jer nam tehnička mogućnost ne dozvoljava da idemo dalje. G. P. O. beležnik, kupio je od udovice L. zemlju. G-da L. rekla mu je da ima svog stalnog inženjera g. M., koji će da joj izradi dotični plan. G. M. je zaista izradio izvesan nacrt-plan, koji mu je katastarska vlast odbila. Nakon čega kupac g. P., pozvao je g. S. da izvrši deobu. Došli su nam oba plana do ruku, pa pošto nemamo mogućnosti da ovaj plan koji je velik $1,25 \times 1,00$ m. pustimo u glasnik, donosimo samo 2 tablice 1 i 3 koje je radio g. M. i 2 tablice 2 i 4 koje je radio g. S. radi ilustracije. No, pre svega, ovaj „plan“, ne bi trebalo kritikovati, jer je ispod svake kritike i nema ničega zajedničkog sa planom, a još manje bazira na pravilniku. Ne vredi horizonatna a nema vertikalne projekcije, oblik parcela ne odgovara, kote (nadmorske visine) razlikuju se. Računate površine ne odgovaraju, a šta možete reći, kad se spušta ordinata na 400. metara, kolika treba da bude apscisna linija? Onda šta da kažemo o onoj dužini strane od 850. metara. Pa to je dužina trigonometrijske strane. Dalje, ni jedna površina, ni jedne parcele ne odgovara stvarnoj površini, vidi razliku tablica 1 i 3 : 2 i 4. Sve se ovo rečima ne može pretstaviti. Donosimo drugi originalni nacrt istog gospodlna. Taj će vam nacrt mnogo više reći; mi ćemo učiniti izvesne napomene. Pre svega, ne vidi se u kojoj je bar državi taj plan, a kamo li opštini. Kod g. M. je hartija velika, a zemlja mala, pa takvu razmeru i uzima $1^{\circ} = 40''$ — to znači jedan hvat na hartiji odgovara 40 palaca (coli) u prirodi. „Gruntovno stanje“: sa strane vidite na nacrtu čitavi niz nekakvih parcela, premda na nacrtu nigde ni jedne crte izvučene, a kamo li parcele. Sad nailazite na nešto novo u geodeziji, to je način računanja površine. Nije nam iz geodezije, niti iz geometrije poznata ovakova geometrijska slika, a još manje može nas dotični g. uveriti, da ovako računata površina odgovara stvarnoj površini. Pre svega ovo nije trapez, pa se ni njegova formula ne može primeniti. Nema dokaza da je trapez, a kad bi se i to moglo dokazati, pogledajte ordinatu na 850. metara, veća od apscisne linije. Ovako se ne sme računati. Još nešto, na ovome nacrtu, vidi se granica eksproprijacije železnice, koja je obeležena bar na svakih 50—60 metara stubovima, dok na nacrtu nigde ni jednog nema snimljenog. Nije ni to sve, pored svega ovoga, nije tačno izračunata površina (vidi tablicu 6 unesenu u nacrt g. M., koju je radio g. S.). Računato je na osnovu istih podataka. Da ostavimo g. M.; daleko bi nas odvelo, ako bi se i dalje

upuštali u ovaj i ovakve radove uopšte. Nije samo g. M. koji radi ovako, ima njih puno; evo jednog koji može da zavidi g. M., jer bar ovaj ima ovlaštenje, i inženjer je, na pomolu je jedan od onih koji zna i razume sve, samo nekako neće da mu priznadu, donosimo samo njegovo pismo upućeno baš piscu ovog članka. Pre svega on je dipl. pravnik.

Pismo glasi: „P. N. Obavešten sam, da Vi imate ovlaštenje G. D. K. da vršite privatne premere, pa Vas molim, ako Vaš potpis, ima na planu pravnu vrednost, imao bih da Vam pošaljem priličnu količinu planova na potpis. Molim za odgovop, posle čega ćemo se brzo i lako sporazumeti u pogledu Vaše nagrade za potpis“.

Pored ovoga donećemo za sada još jedan i poslednji slučaj, gde između ostalih ima i jedan učitelj, koji služi kao crtač, kod jednog, koji ima ovlašćenje za vršenje priv. civilne prakse, a istovremeno radi na terenu. Ovome ovlašćeniku, desila se je slučajna sitna greška. Mereći parcelu od 20 ha pogrešno je samo za 1 ha. Sporedno je ko je bio na terenu, crtač ili geodetski stručnjak, glavno ovlašćenik je potpisao taj plan.

Ne treba komentar, za sve ovo, ilustrujemo samo redovne činjenice. Iznoseći sve ovo što je nama svima, a specijalno ovlašćenim civilnim geometrima poznato. Moramo se u čudu zapitati, imali pravnog leka, da se jednom za uvek stane tome na put, da se i u geodetskoj struci dođe do reda, da rad i zaradu traže u njoj samo oni, koji su joj svoj poziv posvetili. Osvrnimo se na stranu, pogledajmo šta se radi kod lekarskih, inženjerskih i advokatskih komora. Tamo bez stečenoga znanja — školske kvalifikacije, ne usuđuje se niko da traži zaradu, jer je to samo njihovo zakonsko, na osnovu znanja stečeno pravo. Pa da vidimo i ukažemo na pravni lek, koji je jedini po našem mišljenju.

Pre svega, da se svima onima, građevinskim inženjerima, koji se bave civilnom geometarskom praksom, a ne rade po propisima pravilnika, oduzme ovlašćenje, a naročito onima koji su na osnovu stečenog prava došli do ovlašćenja za civilnu geometarsku praksu.

Potrebno je da se bezuslovno donese zakon ili propiše uredba o geom. komorama, jer su samo one u stanju, da kao pravno telo, žigošu sve ovakve i sićne slučajeve.

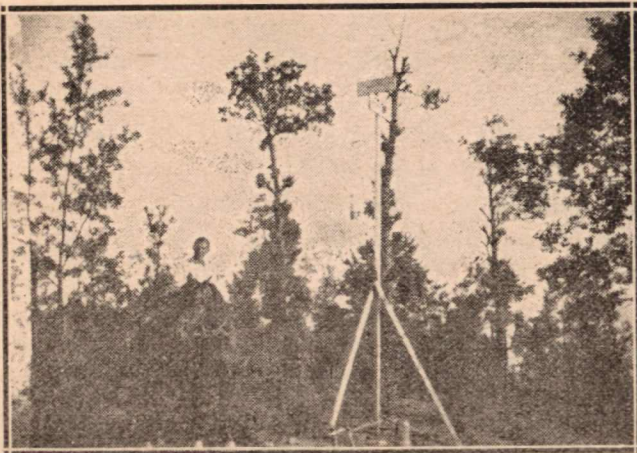
Pored toga, da se na jednom zajedničkom skupu svih ovlašćenih civilnih geometara, donesu odluke, šta treba sve pre-

duzeti da se otstrane iz privatne civilne prakse ljudi, koji nemaju na to pravo, a da zajednički donesu odluku koju će sami sprovesti, da uposle kao pomoćno osoblje samo diplomirane geometre. Zatim da sve nedozvoljene slučajeve i na svojim skupovima i preko svoga orgaua — „Glasnika“ iznose, jer je to najbolji način da se bar koliko-toliko rasčisti ovo zaista krupno, pa i čisto geometarsko pitanje.

Из Геометарског Живота

а) геометар Смаилбеговић, опажа на тачки 2 реда 302. Крмановина.

б) Тач. 4 реда, у срезу азбуков. на сл. се види леп предео општ. Радоновач.

Геометарски радови код нас.

Катастар Железничке земљишне сопствености.

Послератни геометарски подмладак упутио се, скоро једино, пословима Одељења катастра: на новом премеру или на одржавању катастра. По некад је чак истицано како је геометрима задатак да пожртвовано раде у главном на оним операцијама које су потчињене Одељењу катастра при Министарству финансија. На овај начин првенствено струка а нарочито геометри много су изгубили. Израдом и одржавањем катастра при Министарству финансија извесни геометри много су се отуђили од техничког дела геометарскога позива при другим надлештвима. Те, тако једнострано васпитани геометри најзад неће моћи исто тако корисно Држави да послуже у другим, осталим надлештвима вршећи своју дужност, и тако ће ове друге геометарске послове вршити стално најнепозванији. Јер обично недовршени ђаци претворе се у техничке чиновнике, који се навикну оној пракси која једва задовољава техничку службу; пошто нешколовани нити су они сами кадри нити могу да се другаче искористе. Као такви теку каријеру, постају виши чиновници па најзад дају директиве, које морају бити штуре, нетехничке, несавремене; јер како би иначе и могло другаче да буде. Сви они добро знају да геометри, не да им могу да конкуришу, већ само да се геометри појаве, да ће их истиснути, јер: геометри струку познају. Стога је њима једини циљ, пошто су већ у државној служби, да коју групу извуку. Остало их се не може ни тицати, јер никад нису упућивани на пожртвовање геометарском позиву, пошто кроз школу геометарску нису прошли, јер геометарски хлеб укусили нису, јер — геометри нису!

Указујући на ову познату чињеницу, коју је Геометарско удружење одавно констатовало, сматрам за дужност да на њу све нас потсетим.

Да би се ова рђава пракса прекинула, по којој су сви незвани кадру да баратају по геометарској струци, треба на сваки начин на првом Геометарском конгресу у резолуцију ставити једну тачку која ће ово питање тангирати. Сем тога мислим, да би врло ефикасно било када би Геометарски гла-

сник на првој својој страни место огласа доносио крупним масним словима имена свих оних лица која се као неквалификована или полуквалификована баве премером, регистратуром тих података, катастрирањем земљишних површина, као и администрацијом по свим тим питањима. Овде треба истаћи исто тако и све оне уљезе који се непозвани, када им посла нестане на другој страни, умешају у геометарске дисциплине да их ремете а себи прибаве затишје.

Геометарски радови су обилни код Железница, на пр.: премеравање (снимање), обележавање, катастрирање свега земљишта (зиратног, под зградама, које се издаје под закуп), убаштињење (путем тапија или грунтовница), нивелање пруге, нивелање површине, експропријације, и т. д., и т. д., све сам геометарски посао. Све те послове нису окупирали геометри. Међутим, неопходно је, ако се жели напретка Држави и струци, да њих упражњавају једино геометри. Стога се мора Удружење геометара тако ангажовати, да више не сме ни једно лице без квалификација или са полуквалификацијама ни близу ових послова да буде, а најмање да те послове води.

Прво при грађењу железница а друго при Секцијама за одржавање пруга, обимни су геометарски послови. Они морају да се једном ставе на ону висину коју диктирају савремене геометарске дисциплине, а које могу једино да заступају само позвани — а то су само геометри. Јер, једино ће геометри и умети и хтети да техничкој администрацији сервирају оне податке на основу којих ће се доћи до сигурних планова. Ти су планови, међутим, Железници потребни као и темељ свакој грађевини.

Ни једна се траса не може повући, ни једној се грађевини не може место одредити, не може се знати где се налази међа железничке земљишне сопствености, није могуће извршити катастрирање целокупне железничке земљишне сопствености, немогуће је рационално необрађене земљишне железничке површине (које су негде и велике) искористити за зирањење (као њиве или воћњаке), не зна се тачно које ће се земљишне површине искористити под видом закупа у циљу доношења и таквог прихода Железници; немогуће је вршити нове експропријације као и водити регистрацију свега тога без Железничког земљишног катастра, који ће бити основ свима студијама техничког, саобраћајног и финансијског ка-

рактера ради побољшања имовног стања Државних железница, па следствено и опште користи Држави и народу.

Ради свега овога мора се као хитан спровести *Катаситар железничке земљишне сојствениости*, јер и Закон о железничкој имовини има такву тенденцију. Међутим, овај посао могу спровести само геометри, јер је катастрирање њихов посао. Оно код Железница није до сада онако успело како диктира нарочито данашње финансијско стање зато што код Железница није било у потребном броју таквих радника, једном речју зато што није било геометара у служби Железнице.

Познавајући тактично управљање Железницом од данашње њене Управе геометри треба са пуно елана да прегну на посао, да се прилагоде железничкој служби и да створе Железнички земљишни катастар, који ће служити на општу позлу и Држави и Железници и струци и геометрима.

геом. Драгутин Ђорђевић

О мелиорацији и улози геометара у овим радовима

Познато је, да су још стари народи изводили мелиорационе, радове т. ј. бранили од поплаве, исушивали или наводњавали земљу, — како је то већ захтевала потреба.

Било би интересантно имати податке из тога времена, о организацији и средствима приликом извођења, експлоатисања и одржавања тих радова.

Ипак, могуће је претпоставити, да је све то изгледало у једном примитивном облику, с обзиром на економски развитак тадањег друштва и на средства која су му стајала на расположењу.

Кад је реч о мелиорацији земљишта, овде се подразумевају наравно оне земље, које су изложене поплавама, или земље, које садрже у себи сувише много воде, или суве земље са недовољним воденим талогом.

Проблем се састоји у уклањању тих сметњи, које ометају или не допуштају обрађивање потребних култура, и због којих велике површине земље остају неискоришћене.

Према томе, циљ је овим радовима оспособити такву земљу за обраду, која је иначе без тога неупотребљива и по људе нездрава.

Јасно је, да из ових радова добијамо велике користи како у материјалном, тако и у здравственом погледу.

Данашње друштво изводи ове радове много прецизније и брже, јер располаже великим искуством и знањем, и савршенијим инструментима и алатима.

Поред људске и животињске радне снаге, људи су данас и овде употребили машину, која може да замени велики број радника.

Услов за извршење једног оваквог рада јесте привредна способност земље и њен рентабилитет и капитал.

Због тога овакви радови захтевају организацију водне задруге, која је заинтересована за земљиште које треба да се мелиорира.

Дугове — који се намећу за извршење и одржавање ових радова, задруге ликвидирају из својих водних доприноса.

Држава помаже оваква предузећа јер се тиме подиже привреда у земљи.

Озаквих радова било је већ код нас, има их и сада, а вероватно ће их бити и убудуће.

Једна од највећих у Југославији ради се баш данас у непосредној близини Београда. То је мелиорација Панчевачког рита.

Оно што је важно овде истаћи, а што ће вероватно другове и колеге интересовати, то је улога геометара у овим радовима.

Улога је веома велика и готово главна.

Писац овога налази се већ дуже времена на радовима око исушења панчевачког рита, и могао је констатовати да је 90% у извршењу радова потребна геодезија.

Све операције из Геодезије: триангулација, нивелманска мрежа, полигони влак, детаљни нивелман, тахиметрија, пангљика и т. д. — овде су употребљене. Ма какво снимање, пројектовање, трасирање и извршење, било насипа, канала, или експропријација и парцелација, све то захтева познавање геодезије.

С обзиром на познавање геодезије, геометар невероватно брзо улази у овај посао. Још ако су му познати извесни принципи којих се треба придржавати, геометар може сам — придржавајући се тих принципа — снимати, пројектовати, трасирати и изводити све те радове.

Штета је што се геометрима не пружи мало више знања из хидротехнике у вези са овим радовима и то како теориски тако и практично. Ту не би требало много времена и труда, а резултат би био тај, да би један геометар постао способан не само да изврши самостално катастарски премер једне општине, него да самостално припреми и изврши и посао јеоног мелиорационог подручја. То је вероватно много позитивнији рад и много позитивнији резултат.

А Југославија је — може се рећи — идеална земља за мелиорационе радове. Стотине хиљаде хектара поред Дунава, Саве, Драве, Мораве и т. д. чека на мелиорацију....

Још једаред ћемо се вратити на ове ствари — опширније и детаљније.

Геом. Миле Соса

Опаске у катастарско - геометарском Животу

А.) Питање породичног имена у јужним крајевима наше државе сигурно је питање првокласног значаја не само за сваког геометра него и у опште за правни поредак у земљи.

И ако је политичка управа у овим крајевима још пре двадесет година прешла из турских у националне руке, ипак још данас су методе турске управе у одржавању породичног имена које су јако непрактичне; остали у већини старе. Буквално речено, већина задруга у јужној Србији још и данас немају једно породично име (презиме), него сваки члан у задрузи посебно. Догађа се да отац има једно презиме, син друго, унук треће; брат четврто и т. д.

Не само да је то редовно да два рођена брата имају различита имена, него је то редовно да се једно те исто лице у сваком надлештву налази под другим породичним именом.

Присуствовао сам наплати пореза у једном селу среза Мориховског где једно те исто лице у три пореске књиге носи три различита породична имена. Ово је једно основно правно питање које се мора решити пре почетка катастарског премера у овим крајевима, јер је правна вредност у томе случају безначајна, а доцнија евиденција биће отежана. Какав значај има савршена техничка страна катастра, кад незнамо чије је оно што смо претставили на плану.

Приликом излагања се проверава тачност поседничких индикација, али се то ради бар до сада само формално, јер је стварна контрола немогућа, кад нико на свету незна како се зове дотични сопственик. Ово је очигледна ствар за сваког државног службеника који је радио у овим крајевима, да докази и коментари нису потребни. Услед тога скрећемо пажњу онима, који су надлежни за ово питање и који се старају за извршење закона о породичним именима, да то питање реше што пре, како неби ометала и ова „ситница“ велике послове.

Б.) Прегледу радова код новог премера могло би се нешто приметити, али свакако не у виду критике, једног усвојеног система, колико у виду унапређења, једне младе гране државне делатности. У најбољој намери могло би се скренути пажња надлежним, да се са ређом контролом рада може постићи, апсолутно иста тачност и апсолутно већа ефикасност посла.

У овој теренској кампањи свака ће група морати за $7\frac{1}{2}$ месеци рада имати (према досадашњој пракси у току 6 месеци), 20 деталних прегледа радова. Или од око 180 радних дана, 11% отпада на инспекције, које готово редовно са мерењем контролних попречних профила одузимају цели радни дан.

Свака група би могла у просечном случају (1600 ha), 1600 парцела за 20 радних дана снимити још око 250 ha; 250 парцела; а ако на новом премеру има 600 група, то значи око 150.000 ha и 150.000 парцела, а ако радови у овој години подбаце, за толико, има се заблагодарити једино тој околности, а техничка тачност посла остаће иста, да је место 20 прегледа било само 3.

Па и квалитету прегледа радова бисе могло приговорити. Примедбе у инспекционој књизи би требале да изгледају свакако друкчије.

Тамо треба да дође мишљење о техничкој вредности радова, особља, о прегледу алата и т. д. Прегледи радова морају дати полета и воље особљу; унапредити посао, а не шкодити правилном развоју истог. Оно особље које своје радове не буде израдило у духу правилника, неће имати задовољења својих материјалних амбиција. Ситничарење треба заменити техничким проблемима, који се јављају приликом новог премера, а који младом кат. особљу чине више пута ужасне запрехе. Само два примерка за то. Правилник (2 и 3 део) јасно каже, да се полигоне тачке одмерају само у узиданом делу (што значи да се у пољу неодмерају), а то се да видети и из приложено примерка 27 формулара, али је ипак довољна једна примедба у инспекционој књизи па да до тада укопаних 200 полигоних тачака, недељом и празником одмерате, место да рачунате полигону мрежу, и ако сте на тим станицама истовремено са укопавањем, тахиметрисали, мерили углове и стране и затрпали их. До сад није била пракса да се за сопственика из места које се снима пише на D. S. одакле су, нити то како је правилно правилник предвидио, довољно је да се промени један од претпостављених, да он на своју руку нареди, тај нови посао, а ви ако сте снимили 1000 парцела седите недељом и празником па место неког корисног посла радите тај сувишни посао кад већ уз D. S. иду и „списак кат. бројева кућа“; и „азбучни списак сопственика“, јер долазе нови људи и нешто ново мора да се осети. Овај метод, макар био у најбољој намери, шкоди првенствено државним интересима, а да не говоримо о жртвама оних који су осуђени да раде и дању и ноћу. Ово су опажања наравно, која могу наићи на право разумевање катастарских стручњака и претпостављених, како се неби од овога ствирао капитал о геометриској тврдоглавости и што је још горе и страшније о неком антикатастарском расположењу, о чему је веома неоправдано говорити. Можда се ове примедбе неби ни чуле овде, да данас геометар не ради за минимум „дневника рада“ — већ за максимум тачности теренског плана, поред минимума награде.

Главној Управи Удружења Геометара и Геодета Краљевине Југославије

Београд

Пошто сам отпуштен из државне службе — част ми је умолити Главну управу удружења, да изволи штампати у наредном броју Гласника, ову моју изјаву — ради истине — и тачног обавештења.

Завршио сам геометарски отсек Средње техничке школе у Београду, 1930 год. — у јунском року — са средњом оценом 4,80 тј. са *одличним успехом*.

Као дипломирани геометар био сам постављен за катастарског приправника 29 октобра 1930 год. За време од 29 октобра 1930 год. до 8 октобра 1932 год. нисам добио на потпис ни једну казну чак ни опомену, а камо ли коју већу, нити због квантитета нити због квалитета рада. Последње теренске сезоне добио сам: „једну од најтежих опитина у срезу голуначком“ (констатација г-на инспектора приликом инспекције — рев. књ. стр. 2. к. о. Брњица), По „комисијском“ извештају Одељења катастра и држ. добара (за донето решење бр. 36584 од 28 новембра 1932 год, о исплати 30% задржаног дила паушала) од 28 новембра 1932 год. — констатовано је да сам за време од 6 месеци теренског рада (од 9 априла до 8 октобра) постигао средњи резултат рада 98,7% (ма да је одељење погрешно срачунало проценат, јер из наведених података, однос између урађене количине рада и предвиђено минимума уредбом о паушалу, 1183/1190 по коме је одељење рачунало, износи 99,4%; као што се види погрешка — разумљиво на чију штету?). Још се у извештају каже: „да ће права величина процента бити утврђена приликом коначног обрачуна, и проценат ће бити предвидиво увећан“. Дакле, као што се види 99,4% која је количина рада урађена, и пошто ће: „предвидиво тај проценат бити увећан“, то ће свакако бити проценат бар нешто преко 100. Што се тиче квалитета — никада због истог нисам био кажњен ни опоменом нити усмено, а камо ли којом већом казном. По одласку са терена нисам оставио ни једну нити пољигану нити малу тачку несрачунату.

И — на основу горе изложених података, Одељење катастра и државних добара, каже у решењу, од 4 октобра 1932 бр. 33636 (које ми је саопштено 8 октобра): „да сам се

показао пошћуно неупотребљив на свима гранама полова новог катаситарског премера", и „да се на основу тога отпуштам из државне службе.“ Ово решење, као и декрет о отпуштању потписао је г. Инж. Ст. Ј. Недељковић, први помоћник Министра финансија, као и диплому о свршеној школи.

Више од половине теренског времена од 26 VI до 8 X радио сам са довољно нестручним лицем, човеком који је свршио само шестомесечни курс.

Геометар Драгиша Распоповић

Извод из предлога Закона о овлашћеним инжињерима

§ 15.

Следеће радове могу радити искључиво овлашћени инжињери:

I. Вршити хоризонтална и висинска снимања, трасирања, истраживања, огледе и премеравања потребна за израду пројекта, давање стручних мишљења или извођења; израђивати пројекте, предлоге, извештаје, стручна мишљења, анализе, предмере и предрачуне; вршити обрачуне и процене; водити надзор и предузимати (калудовати); преиспитивати пројекте и по њима мишљења давати; оверавати копије; пројекта и нацрта; заступати странке пред властима; бити вештак (експерт) странака, власти, судова и корпорација; када се то односи:

1) На државне, среске, градске и варошке путеве, железнице свих врста, на моторну вучу или преко 1000 кгр. носивости;... на заштиту од поплаве, на наводњавање и одводњавање, на искоришћавање водених снага изнад 15 КС бруто;.....

2) На богомоље,...; на јавне зграде у градовима,...; на станбене и привредне зграде веће од приземља и два спрата.....

3) На машинска, хемиско-технолошка и механичко-технолошка постројења изнад 15 КС; на централна грејања, хлађења и вентилације, на парне перионице, сушионице кухиње и дезинфекације, на јавна купатила.

- 4) На електро-машинска постројења изнад 15 киловата.
- 5) На бродове и бродске машине,.....
- 6) На рударска и топионичка постројења.....
- 7) На експлоатацију шума и шумску економију;

8) **На катастарске премере, на радове комасације и уређење земљишних заједница у вези са мелиорацијом.**

- 9) На пољопривредна предузећа.....

II. Вршити калкулације таксације по питањима свих инжињерских струка;....

III. *Управљиви*: водним задругама и сличним установама јавног карактера; машинским, хемиско-технолошким и механичко-технолошким постројењима која производе или троше више од 300 КС; електро-машинским постројењима која производе, спровode или троше више од 300 киловата, или имају напон преко 3000 волти; при бродоградилиштима; рударским и топионичним предузећима са више од 100 радника као и са мање радника ако то надлежна рударска власт захтева; шумским предузећима са годишњим капацитетом од преко 15.000 куб. метара тврдог односно 30.000 куб. метара меког дрвета у обломе; пољопривредним предузећима са чистим катастарским приходом већим од 150.000.— динара.

IV. *Извршити-градити*: конструкције од армираног бетона више него једанпут статички неодређене гвоздене конструкције распона већег од 10 метра; тунеле дуже од 50 метара; риуматичка и кесонска фундација; водојако више од 5 и дужи од 20 метара; зграде које су архитектонски нарочито значајне (по оцени грађев. власти); машинска и инжињерска постројења изнад 100 киловата и 250 волти напона било од којег вода према земљи компликоване и обичне радове за које држава односно самоуправна тела условљавају овлашћеног инжињера као извршиоца.

§ 36.

Државни или самоуправни органи који узму у поступак радове из делокруга овлашћених инжињера рађено од нео-влашћених лица или без обзира ознаке из § 13 овога Закона казниће се дисциплински за дело повреде службене дужности.

§ 118.

Ступањем у живот овог Закона престају важити привремене уредбе о овлашћеним инжињерима и архитектима и

оснивању инжињерских комора у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца од 8 октобра 1924. год., као и сви остали законски прописи који су му противуречени.

§ 119.

1) Одредбама овог Закона објашњавају се и допуњују одреде Закона о радњама од 9 новембра 1931. год. у колико се он односи на грађевинске и електротехничке радове и надлежност комора.

2) Принудна удружења предвиђена у Закону о радњама могу се оснивати и за више бановина водећи рачуна да се њихово подручје поклама са подручјем инжињерских Комора (§ 38) оснивање и рад свих удружења биће под надзором инжињерских комора.

*

Ради благовременог указивања на последице, које би произишло од доношења Закона о овлашћеним инжињерима у оваквом облику како је сада предложен, ми желимо да у то питање унесемо више светлости. уколико је оно у вези са стручњацима средњих техничких школа, дипломираним — техничарима.

Нови пројекат Закона о овлашћеним инжењерима предложен је Министарству грађевина од стране инжењера у таквом облику, да он пре свега не води рачуна о већ постојећим законским прописима, који се односе на техничке послове, а осим тога, све празнине постојећих закона искоришћују се на штету сних осталих техничких лица, које предвиђа на пр. Закон о радњама и Уредбом о овлашћењу за извођење јавних геодетско-геометарских радова, *те би као једини органи са искључивим правом за све техничке послове остали само овлашћени инжењери.*

И поред тога што Закон о радњама већ садржи низ ограничења за дипломиране техничаре, овим Пројектом инжењери хоће да и та ограничења, која већ претстављају само десети део од способности дипломираних техничара, још више сузе.

У овом пројекту Закона о овлашћеним инжењерима није се водило рачуна о потребама наше земље и о циљевима које спроводи Министарство трговине и индустрије путем стручних техничких школа и разних привредних законика, а ради подизања нивоа свеукупне техничке делатности у земљи

и зато овај Закон, када би се донео онакав какав је предложено немогући би сваки самосталан рад људи са средњом тех. школом. Његове су одредбе у супротности са Законом о радњама, а у неколико и са Уредбом о јавним геометарско-геодетским радовима.

Технички послови, којима се могу бавити и неинжињери, према пројекту Закона о овлашћеним инжењерима скресани су са 80—90% т. ј. чак на десети део од граница које је већ поставио Закон о радњама. Потребно је само прочитати § 15 тога Пројекта, у коме се набрајају послови *ангажовани искључиво за овлашћене инжињере, па што ујоредиши са позицијним и јасним одредбама §§ 41, 46 и 56 Закона о радњама*, па ће се наћи потврда горњих навода и прозрети тенденција предложеног пројекта Закона о овлашћеним инжењерима. На овај начин постављене границе за делокруг рада дипломираних техничара не претстављају уопште никакве границе, већ значе апсолутно уклањање дипломираних техничара као самосталних раденика из свију техничких послова.

Из напред изложеног јасно се види тежња овлашћених инжењера. Инжењери су код нас радили све техничке послове, и оне мале и оне веће, и ту до скоро нису имали никаквих такмаца. Појава дипломираних техничара, способних да те послове исто тако врше брзо и савесно, произвела је завист, и они су устали да бране свој интерес.

Увођење овако широких овлашћења, као што су их овде инжењери резервисали са све техничке послове, мора да буде штетно, јер само слободна утакмица и солидна конкуренција омогућавају напредак послова и солидност рада.

Правилан развитак технике захтева, да сви законски прописи који регулишу техничка питања воде рачуна о дипломираним техничарима, да би то морао да буде случај и са Законом о овлашћеним инжењерима.

Људи са средњошколском спремом, после четворогодишњег стручног школовања, после 5 година праксе и полагања државног испита, стичу спрему која се несме запостављати. Нашој земљи потребни су овакви техничари, а ако им се после оволико година рада не одобри никаква самосталност у техничким пословима, онда Техничке средње школе потпуно губе свој значај и постају излишне, *јер чему толико припремање за рад, када се не даје прилика да се он испољи, да од њега знајну користи и пре овлашћени инжењери.*

Најзад § 119 пројекта овог Закона покушава се, да се одредбе овог Закона имају сматрати као објашњење и допуна Закона о радњама, за послове који се односе на грађевинске и електротехничке радове, и поред тога, што исте стоје у супротности. Закон о овлашћеним инжењерима морао би да призна постојећи Закон о радњама као и Уредбу о овлашћењу јавних геодетско-геометарских радова, он мора да буде потпуно у сагласности са њима, *а има да му буде најправилније уређење техничких питања у земљи на савременој основи, да би се и код нас као и код осталих држава омогућио прогрес технике у њуној мери.*

Из тога разлога, сви побројани послови у § 15 пројекта Закона о овлашћеним инжењерима морају бити слободни и за дипломиране техничаре, а граничне вредности постављене за право пројектовања и извођења не могу нипошто бити мање од граница постављених Законом о радњама, јер иначе постају нереалне, а дипломирани техничари непотребни.

Што се тиче геодетских послова побројаних у тач. 8 § 15 поменутог пројекта: „На катастарске премере, на радове комасације“, а који се противи Уредби о извођењу јавних геодетско-геометарских радова, удружење геом. и геод. као најкомпетентији форум за геодетска питања, стоји на становишту да су само и искључиво позвани геометри, геодети и геодетски инжењери за извођење горњих радова, па са правом захтева да се тачка 8 чл. 15 пројекта изостави. (Главна управа изнеће ово питање на Главној годишњој скупштини).

Ми чинимо оправдан апел на све меродавне, да приликом решавања техничких питања увек имају у виду људе са свршеном средњом техничком школом, закључићемо сада наше излагање са захтевом, да се пројекат Закона о овлашћеним инжењерима преради у смислу општих потреба, а став 1 § 119 тога Пројекта треба да се измени и да гласи: — „Одредбе овога Закона немају ниуколико одредбе Закона о радњама од 9 нов. 1931 год. и не односе се на грађевинске, електромашинске радове прописане тим законом нити пак на геодетске радове, прописуне уредбом од 15 јануара 1932 год.

*

По горњем питању, Удружење дипломираних техничара 11 новембра одржало је ширу конференцију, на којој је после свестране и исцрпне дискусије, донесена једногласно следећа

РЕЗОЛУЦИЈА

1) Констатујемо, да су доношењем Закона о обртима и Закона о стручним техничким школама у 1932 години напoкoн постављени први оснoви за oпстанак дипломираних техничара и развитак њихове стручне делатности у нашој Краљевини.

2) Уверени смо да ће се по примењивању Закона о обртима, после извесног броја година успешног пословања дипломираних техничара, садашња законска ограничења знатно проширити, јер њихова солидна стручна спрема заслужује веће поверење но што сада уживају.

3) Очекује се од Министарства просвете, да ће се § 95 а Закона о стручним техничким школама у најкраћем времену применити и довести у склад са Универзитетским законом како би се дипломираним техничарима отворио пут ка несметаном продужењу студија.

4) Очекује се од домаћих привредника, предузимача и индустријалаца да убудуће неће при својим предузећима постављати првенствено стране техничке „стручњаке“, јер исту такву, а често и бољу техничку снагу, могу наћи међу нашим квалификованим техничарима разних струка. Надамо се да ће нас и сама држава путем законодавства заштитити од ове *најезде странаца*, пошто се и све остале државе придржавају тих принципа.

5) Констатујемо, да су створене боље прилике за напредак staleжа дипломираних техничара, а имајући у виду досадашњу сарадњу постојећих организација дипломираних техничара, надамо се, да ће ускоро остварити јединствена Југословенска организација дипломираних техничара.

Internacionalna Federacija geometara.

Gospodine Pretsjedniče,

Da bi zainteresovali geometre što je moguće više o radu Federacije, molimo vas da izvolite objaviti izvod iz ovog zapisnika svima članovima vašega društva.

Treba se zadržati podrobnije na sledećem:

1) da će se iduća sjednica Stalnog Odbora održati u Rimu 8 septembra 1933. god.

2) da je bila imenovana komisija, nazvana po tehničkom rečniku, koja će zatražiti uskoro aktivnu saradnju više zemalja da je pomognu u svome važnom radu.

3) da udružneja ne smeju zaboraviti da posreduju kod svojih vlada u potrebnim prilikama da dobiju ono što formacija geometara čini po iznesenim principima preko komisije III b kongresa u Cirihu, t. j. akademskim putem.

4) da svaka zemlja mora proučiti i poznavati izmene sadanjih pravila federacije unoseći pomenute principe u sadanji zapisnik koji su dijelom protivni dispozicijama prednjeg plana ovde priloženog. Međutim ima mjesta da se ispita, ako izvesne dispozicije ovoga prvog plana o kojom se nije diskutovalo u Varšavi, mogu biti iskorišćene za izradu novog teksta.

5) da je svaka zemlja pozvana da stvori u svome području jednu Internacionalnu komisiju težeći cilju podvučenom u zapisniku.

6) da je svako društvo umoljeno da šalje periodično svoj zapisnik ili zvanični organ generalnom sekretaru da bi obrazovao jednu internacionalnu biblioteku odnosnih publikacija iz profesije geometara i poljskog inžinjera.

7) da je g. Moris Deleser, inžinjer, profesor, zvanični geometar, u Ženevi, bio potvrđen u zvanju generalnog sekretara Internacionalne Federacije geometara.

Izveštaj sa sednice stalnog odbora internacionalne federacije udruženja geometara.

2 i 3 septembra 1932 godine, održana je sednica stalnog odbora I. F. U. G. u Varšavi. Sednicu je otvorio pretsednik g. Bertschmann u prisustvu članova stalnog odbora.

Udruženja pojedinih naroda bila su ovako predstavljena:

1.) *Engleska*: g. le Colonel H. C. Coole, član of the Surveyor Instituion, Londres.

2.) *Belgija*: g. I. Roupcinsky, Počasni pretsednik Inter. feder. geometara.

3.) *Francuska*: g. René Danger, geometar počasni podpretsednik Inter. federacije geometara, g. G. Fintz, geometarski inžinjer.

4.) *Italija*: g. Ezio Fanti, sekretar sindacata nazionale Faceitv dei geometra, Bologne; g. Mario Gorelle — Rome.

5.) *Poljska*: g. V. Surmacki — pretsednik društva geometarskih inžinjera Varšava; g. S. Kluzniak, inžinjer, profesor —

Varšava; g. Jaukowski, predsednik udruženja državnih geometara; g. Warchalowski, profesor u politehničkoj školi — Varšava, član društva geometarskih inženjera; g. Jamiolkowske, inženjer, član društva geom. inženjera; g. Malesinski, inženjer, sekretar društva geom. inženjera g. Bielawski, član društva geometar. inženjera; g. Dengel, inženjer, član dr. geometar. inženjera.

6.) *Švedska*: g. I. P. Mogensen — Cawle.

7.) *Švajcarska*: g. S. Bertschmann, predsednik udruženja Švajc. geometara, Cirihi; g. Manrice Delessert, inženjer. profesor, generalni sekretar Ženeva.

8.) *Čehoslovačka*: g. J. Petrik, profesor u tehničkoj školi — Prag
Prevodilac: g-đa Maria Rudnicka.

Pretstavnici Vlade i poljskih tehničkih ustanova.

G. Niedielski, šef Oteka mera Ministarstva unutrašnjih dela; g. inženjer Chojnicki, savetnik Min. unutrašnjih dela; g. inženjer Sehalewitch, šef sekcije Min. ratarstva i agrarnih reformama; g. pukovnik — inženjer Sokolski, šef sekcije Min. saobraćaja; g. inženjer Iost, šef sekcije Min. saobraćaja; g. inženier Dombrowski, šef sekcije katastarsa Min. finansija.

Delegat štampe, g. Krzyjskowski.

Delegati koji su se izvinili pismom pre sednice.

Danska: g. Ludwig Schmidt, pismom od 17 juna i 10 avgusta.

Francuska: g. Ph. Jarre, predsednik Unije francuskih ujedinenih geometara — specijalista, pismom op 26 jula.

Holandija: g. J. M. H. Heines pismom 30 jula.

Litvanija: pismom 24 avgusta, potpis nečitak.

Švajcarska: g. Dr. Hegg, direktor katastra u Lozani, g. Lachavanne, direktor čuvar nepokretnog registra, Ženeva.

Jugoslavija: g. St. Bošković pismom od 28 avgusta 1932.

Belgija: g. g. Beniest et Ckansnoff.

Dnevni red :

1) *Pozdravi i konstituisanje skupštine; suspenzija sednica za pregled izložbe instrumenata i tehničkih isprava; Nastavak sednice.*

2) *Označenje jednog sekretara.*

3) *Zapisnici sednica od 17 i 18 jula u Ženevi.*

4) *Regrutovanje novih nacionalnih udruženja u inter. fed. geometara.*

5) *Odredjivanje dopuna za iduću sednicu Stalnog odbora u Rimu.*

6) *Izveštaju komisija budući da su postupile po obredu želja kongresa od 1930 u Cirihi*

7) *Izveštaj o izmeni pravila. Rešenje o principima pregleda.*

8) *Verifikacija izveštaja. Izveštaj finansijski.*

9) *Želje i predlozi.*

Prva početna sednica, petak 2 septembra.

Posle vrlo interesantne posete Varšavi g. Bertschmann, predsednik inter. federacije geometara, otvara sednicu u 21h 40', govoreći na nemačkom, cilj Stalnog odbora, izražava potpuno zadovoljstvo, koje oseća da ponovo vidi poznata lica koja voli sa kojima će biti srećan da radi na razvoju inter. feder. geometara. On pozdravlja ponaosob g. I. P. Mogensen, delegata Švedske, koji prisustvuje prvi put radu Stalnog odbora.

Zatim, sa uzbuđenjem, g. Bertschmann, žali generalnog sekretara Allenspach, koji je preminuo Gossay 21 avgusta t. g. On se sjeća velikih usluga koje je pokojni činio federaciji, za koju nije štedeo ni vreme, ni marljivost, čak ni svoje zdravlje.

G. Bertschmann kaže da otvara početnu sednicu i iskrenu zahvalu upućuje Poljskim kolegama za ljubaznost s kojom su dočekali delegate pojedinih naroda.

G. Kluzniak izjavljuje da će poljski geometari učinili sve što je moguće da predstavnicima bude što prijatnije bavljenje u njihovoj zemlji i da stvore povoljnu atmosferu za rad Stalnog odbora.

G. profesor Kluzniak još jedanput naglašava čast koju poljski geometri osećaju prilikom prijema svojih kolega drugih naroda.

G. Ropcinski, počasni predsednik federacije, smatra u tom svojstvu, da reče koliko je bio dirnut toplim dočekom kojim je primljen u ovoj zemlji, a to je bio doček od njegovih predaka. Uveren je da će svi delegati odneti najlepše uspomene iz Poljske. U isto vreme pozdravlja g. profesora Petrix-a jednog od najstarijih delegata federacije.

Najzad, kako federacija zabranjuje svako mešanje u političku oblast, smatra da ima međjutim jednu dužnost snishodljivosti i prijateljstva da ispuni prema narodu koji se je toliko borio za svoju nezavisnost i kaže da će sutrašnja sednica biti prekinuta da bi se položio venac na grobu Neznatog junaka.

Druga sjednica — subota 3 septembra.

U početku sednice, generalni sekretar deli delegatima izveštaj o radu Stalnog odbora u 1931—32, deli izveštaj finansijskog stanja zaključen 31 decembra 1931.

Moli g. g. Fanti i Petrik da izvole ovjeriti predvidjene račune g. Kubler-a, blagajnika federacije da napišu izveštaj o verifikaciji. Ovi će izveštaji ostati priloženi sadašnjem zapisniku u arhivi federacije.

Sjednica je otvorena u 9 h 25' u prisustvu delegata nacionalnih udruženja geometara i prestavnika vlade i poljskih tehničkih institucija gore pomenutih.

G. S. Bertschmann, pretsednik inter. feder. geometara, pozdravlja pretstavniké poljske vlade i tehničke institucije grada Varšave koji smatra za čast njihovo prisustvo na početku rada inter. federacije geometara. Izražava svoju zahvalnost u znak simpatije što vidi sve više obnobljenje u svima zemljama u pogledu geometara. Čestita vladi na intelektualnom i ekonomskom progresu, ostvarenih za malo vremena oslanjajući se na mišljenja pomenutih tehničara. G. Bertschmann u isto vreme zahvaljuje udruženju tehničara, koje nam je ponudilo tako ljubazno gostoprimstvo ustupajući nam raskošnu salu podesnu za sednice.

Odmah za tim g. Niedileski, inžinjer, g. profesor Varchalowski g. Krzyzkowski u ime Vlade, politehničke škole i štampe donose federaciji svoje pozdrave, žele im dobrodošlicu i nadu da će posetioci odneti najlepše uspomene iz Poljske.

G. Surmacki, inžinjer, pretsednik udruženja geometarskih inžinjera i Odbora za doček, objavljuje da su poljski geometari organizovali jednu skromnu izložbu i da će sednica biti prekinuta za nekoiiko minuta da bi je posetili. Izvinjava osustvo g. Rodovicz, pretsednika udruženja poljskih tehničara, koji se je zadržao u inostranstvu i čita telegram g. Gasioravski, pretsepnik inžinjerske komore, želeći pun uspeh rada federacije.

G. Ranpcinsky, počasni pretsednik, zahvaljuje poljskim faktorima na dočeku koji je tako prijatno učinjen delegatima, predstavnicima raznih naroda; podvlači lakoće na koje je svaki naišao kod konsulata prilikom formalnosti za pasoš i t. d. „Uostalom, veli, moj odlični sobrat i prijatelj R. Danger, počasni potpretsednik vidi samnom, danas srećan čas konstatujući da su naši delegati primljeni svuda zvanično od raznih Vlada. Geometri, uostalom zaslužuju ovu službenu pažnju. Geometar igra veliku ulogu u nepokretnoj ekonomiji naroda i mi primećujemo da je poljska Vlada nije potcenjavala. Stoga mi zahvaljujemo Poijskoj i njenim uzvišenim pretstavnicima.

Izložba je sadržavala planove premeravanja, karte trigonometrijske mreže i odgovarajuća računanja, fotografije koje su pokazivale tipove trigonometr. signala, — piramida, često vrlo visokih ali neophodnih i velikim ravnicama, Potpune planove gradova sa poligonometrijskim računanjem, kat. registre, obnovljenje parcelarne planove, koji pokazuju staro i novo stanje. Urbanističke planove, aero-fotogrametrijske snimke, praktične radove geometrskog kursa pod upravom g. Kluzniak, publikacije i dela iz geodezije, reviji merenja „Prezeglád Mierniczy“ i još drugih dokumenata, koji bi bilo dugo nabrojiti, ali koja pokazuju da se je Poljska uzdigla na nivo nacija naroda najnaprednijih u pogledu geodezije,

Isložba je u isto vreme sadržavala sve dokumente i planove koje su razni narodi poslali generalnom sekretaru. Najzad odluku donetu u Ženevi 1932, koja mora služiti kao baza za rad naznačene komisije katastra.

Fabrika G. Gerlach — iz Varšave, je pokazala takodjer jednu kolekciju instrumenata za nivelman i teodolite kod kojih horizontalni krug mogao bi biti čitan na dva mjesta diametralno položena u jednom sistemu prizmi postavljenih na mesto lupa za čitanje. Poljski geometri su zaslužni da im se čestita na njihovim radovima.

Nastavak dnevnog reda u 10h 30'.

Naimenovanje sekretara.

Aklamacijom naimenovan je g. M. Delessert — inžinjer i profesor.

Zapisnik sednicâ 17 i 18 jula 1931 u Ženevi.

Zapisnik je bio poslat svina udruženjima naroda sredinom septembra na francuskom, nemačkom i engleskom. Čitanje njegovo nije traženo, nije bilo nikakvih primedaba, primljen je jednoglasno.

Rekrutovanje novih narodnih udruženja.

G. Delessert kaže da još za vreme sednice u Ženevi, jedno pismo bilo je poslano in Dentscher Vesim für vermessung-snesen kao odgovor na razne molbe o nastavi — upustva koja se tiču obrazovanja geometara primljenih u federaciju i pozivajući ih ponova da postave svoju kandideturu. Po ovom pismu od 20 avgusta 1931 nemačko društvo za merenje je obavestilo da je ono rezervisalo svoju odluku do svoje glavne skupštine 1933 i da je razlog ovog odbijanja motivisan ekonomskom krizom koja

je nastala u Nemačkoj. Ona traži usprkos tome da bude održana u toku rada i projekata federacije, što je već bilo učinjeno od sekretarijata, koji traži od skupštine instrukcije što se tiče nastavka i davanja izveštaja.

G. Bertschmann, pretjednik otvara diskusiju po ovom predmetu.

G. Danger (francuska) priznaje da federacija ima interese da grupiše nemačke geometre i da je u cilju olakšanja njihova pristanka Obdor iz Ženeve poslao jedno iscrpno saopštenje. Smatra da dokaz krize nije dokaz koji tišti, "pošto je takođe nemačko društvo primljeno u internacionalnu fotogeometriju čiji ulog treba platiti. G. Dauger traži da se ovo nanovo napiše čineći ovu primedbu.

G. Delessert objavljuje da se nemački geometri jako interesuju o radu federacije, jer i ako nisu njeni članovi, oni su međutim odgovorili na molbu tehničkih upustava o organizaciji katastra u svojoj zemlji. Međutim on smatra da se smiju koristiti našim naporima. Kriza vlada svuda kao i u Nemačkoj, nemački geometri moraju činiti isti finansijski napor kao i njihovi drugovi ostalih zemalja.

Na molbu g. Finž-a, pretsjednik čita odluku nemačkog Verimfur Vermessungswessen-g 20. 8. 1931, napisana na nemačkom kako sledi:

- „Die Mitgliedeversammlung hat auf Vorschlag des
- „Geschäftsführenden Ausschusses folgenden
- „Beschluss gefasst: Die Beschlussfassung über
- „den Beitritt des Deutschen Verein für
- „Vermessungswesen zu dem Internationalen Geome-
- „terbund wird bis zur Mitgliederversammlung im
- „Jahre 1933 ausgesetzt.
- „Massgebend für diesen Beschluss sind haupt-
- „sächlich die jetzigen wirtschaftlichen Ver-
- „hältnisse in Deutschland gewesen. Infolge der-
- „Gehaltskürzungen für die Beamten ist der Verein
- „gezwungen, die Mitgliederbeiträge wesentlich
- „herabzusetzen und alle Ausgaben auf das Aller-
- „notwendigste zu beschränken. Durch den Beitritt
- „zum Internationalen Geometerbunde würden aber
- „erhebliche Kosten entstehen, die in dieser Zeit
- „nicht aufgewendet werden können. Es muss daher
- „abgewartet werden. wie sich die wirtschaftlichen

- „Verhältnisse in Deutschlang weiter entwickeln
- „werden.“

G. Raupcinsky naglašava da od kongresa 1926, imali smo veze sa našom nemačkom sabraćom sa Kongresa iz Ciriha, pregovori su mnogobrojni i poznati su vam naponi našeg biroa da bi ubedili naše drugove. Naša je želja da nemački Vereinfür varmessungswesen je uskoro među nama, da radi na zajedničkom delu. Uloga posmatrača je negativna uloga i naša nemačka sabrača uvideće uostalom da ako su svi ostali narodi učinili potreban finansijski napor, svetska ekonomska kriza ne bi znala objasniti njihovo uzdržavanje. Dobro je primećeno da ćemo imati za 1933 g. jednu odluku, jer naša sabrača će razumeti da napor koji mi činimo mora biti opšti napor sa međusobnom odgovornošću za sve narode. Ja to kažem sa više ozbilnosti, mirnoće nego što mala Belgija podnosi jednu od najvećih udela u budžetu federacije.

G. Bertsechmanu čini primedbu da svaku zemlju s razlogom moramo čuti u 1933.

G. E. Taufi (Italija) se sjeća u isto vreme, da je na molbu Nemačke bila preneti odredba geometara u Ženevu, i da saopštenje koje smo učinili ne provocirajući protest, ponovno traženje nemačkih drugova *je samo pitanje novca*. Ali, objašnjava, da je sobzirom na ovu tačku, federacija odista liberalna, pošto deklaracija broja članova za plaćanje uloga federaciji ostavljeno je poštenju svakog naroda.

G. Bertschmanu, pretsjednik objavljuje da je diskusija završena, uzimajući da federacija mora dostaviti zapisnik Deutscher Vercin für Vermessungswesen i čekati odluku koja će se objaviti za 1933.

5.) Određivanje datuma za iduću sednicu stalnog odbora u Rimu.

G. Betschmann, pretsjednik, izlaže da od mnogobrojnih praktičnih prava i reda i administrativnih je vrlo važno tačno određivanje datuma za iduću sednicu.

G. Tauts (Italija) izjavljuje da će italijanski geometri biti srećni da dočekaju svoje strane drugove, ali se boji da im ne mogu prirediti doček tako prijatan kao u Ženevi ili Varšavi.

Međutim, uverava de će činiti sve što je moguće da im spremi prijatno bavljenje i donosi unapred pozdrave pretsjednika

Bodrigo. Predlaže datum 8 septembar, pošto se ne mogu održati usled velike vrućine mjeseca avgusta.

G. Roupcirske zahvaljuje g. Faut-ju i izjavljuje da je siguran da će federacija biti dobro dočekana u Italiji. Slaže se za 8 septembar. Posle jedne generalne diskusije u kojoj uzimaju udeo g.g. Petrik, Dauger et Roupcinski, odlučno je da se skupština u Rimu održi u dane 8 i 9 septembra 1933 god.

G. Bertschmann, zahvaljuje italijanskim kolegama i poziva sve delegacije da se skupe u Rimu da im osvedoče naše priateljstvo i našu odanost. G. Raupcinski tada predlaže Stalnom Odboru da pribileži da on nagovešćuje da se sednica 1935 održi u Belgiji — prilikom izložbe u Briselju i traži da se o tom razmisli.

6). Izveštaj Komisije koji je proizašao pri izučavanju želja Kongresa 1930 u Cirihu.

G. Bertschmann, izveštava Odbor, da ga je D-r Hegg Pretsjednik komisije katastra, svojim pismom od 20 avgusta t. g. molio da povuče ovo pitanje s dnevnoga reda i da su motivi ove molbe u detaljima izloženi u administrativnom izveštaju i poznati delegatima, zaključujući sledećim faktima: kasno naimenovane delegata raznih zemalja u rečenoj Komisiji, a ne primanje dokumenata traženih svakom narodnom udruženju. G. Danger, izvestilac Komisije, odobrava ova upustva i moli delegata Velike Britanije da izvoli insistirati da bi ova zemlja bila isto tako zastupljena, pošto je želja već bila i u Ženevi izražena.

G. Pukovnik Coole uverava Odbor da će učiniti da se naimenuje jedan delegat.

Što se tiče preporučenih dokumenata, sekretar objavljuje, da je generalni sekretarijat primio do današnjeg dana informacije više manje potpune od sledećih zemalja. Danske, Belgije Engleske, Holandije, Italije, Litvanije i Švajcarske.

G. Danger kaže da nije poslao dokumente koje se tiču francuske, koji će mu se morati povratiti u svojstvu izvestioca.

G. Fintž objavljuje da bi se mogla istaći Interesantna dokumentacija za Komisiju i traži ako može da se to učini jednim dijelom.

G. Danger se zahvaljuje, pošto je precizno promislio da traži upustva u Alsaceo-Lorraine.

G. Bertschmann, kaže da usprkos principa jednog zastupnika g. Fintž-i može biti pozvan da posudi svoj konkurs Komisiji Katastra a čiji izveštaj je nađen u izveštaju

Kongresa u Cirihi i u zapisniku sjednice u Ženevi, ovo kao odgovor na jedno pitanje g. Fintž-ia.

Izveštaj po pitanjima koje je federacija uzela u proučavanje od sednice u Ženevi.

G. Delessert izveštava:

Internacionalna federacija amaterskih atemetičara.

Kao odgovor na našu molbu da ispitamo mogućnosr za uvećanje normi za sva merenja koja su u vezi sa probama atletizma, pretsjednik federacije, G. J. S. Edstrom u Vesteras, u Šveckoj. saopštio je da će to pitanje biti ispitano na idućoj sednici Saveta administracije u avgustu 1932 u isto vremé kao o Olimpijadi u Los Anđelosu. Odlučeno je da se traži nanovo koje je rešenje bilo doneto.

Uvođenje tehničkog rečnika i izjednačenje zastareliz znakova.

Prema odluci u Ženevi, sekretarijat složio se je u izveštaju sa g. generalom Perrier, sekretarom geodeskog društva geodeske unije i Internacionalne geofizike u Parizu, tako kao i g. generalom Winferbotham u Southampton, generalnim sekretaru pomenute Unije.

Što se tiče rečnika geodeske terminologije, general smatra da se tu radi o jednoj vrlo komplikovanoj stvari, tražeći aktivnu i stalnu saradnju jednog geometra, jednog geodeta i jednog fotogrametra. Brigadir Vinterbothnam prima da radi na tom internacionalnom rečniku, koji nebi sadržavao do samo geodeziju.

A što se tičđ izjednačenja zastarelih znakova, radi se tu o vrlo interesantnoj nauci, ali koja ne izgleda na prvi pogled da ima veliku praktičnu korist i on upućuje na engleske planske znakove koji su potpuno standarizovani i jasni da bi ih svaki razumeo.

Diskusija je otvorena da bi se nastavilo o ovim dvama pitanjima.

G. Daunger konstatujući da g. general Perier nije pomenuo u svome odgovoru molbu o pitanju zastarelih znakova koju mu je on pisao ponovo po o ovoj stvari. Što se tiče izrade rečnika, preporučuje da se primi predlog generala Perier ili ustanove jednog izdavačkog Saveta.

G. Delessert smatra da federaciji pripada da stavi u toku djelo o kome je mislila, i da je prema tome na geometrima da pribiraju malo po malo potrebnu dokumentaciju,

On tvrdi da treba uvećavati povremeno mesto reči propraćenje bilješkama i izvesna objašnjenja skicama i ove liste do-

stavljati raznim narodnim udruženjima da bi se prevele i da im se dopune koje su naročito interesantne. Ove liste bi bile vraćene jednom Odboru koji bi se stvorio za ovaj smisao. Tehničke novine bi mogle tako isto pružati svoju saradnju.

G. Dauger, predlaže da sve zemlje parcelišu rad po formi g. Delessera.

G. profesor Petrik objavljuje da je on već skupio za društvo Internacionalnih fotogrametra oko 1200 listića na francuskom, nemačkom-češkom tako isto u pogledu uvećavanja jedan specijalni rečnik fotogrametrije, i pozdravlja ideju koju čuje u geodeziji.

G. Raupcinsky smatrajući da je g. Petrik učinio izvesnu pripremu predlaže imenovanje tehničke komisije sa G. Petrikom za ovaj posao na čelu.

Aklamacijom g. Klusnik i Tanti su pozvani da imaju udela u ovoj komisiji.

Posle diskusije odlučeno je da se proučavanje pitanja o izjednačenju zastarelih znakova produži da bi bio utisak Komisije Katastra koja je počela da prikuplja građu u tom cilju.

Pravo izučavanje.

Na molbu pretsjednika, generalni sekretar izjavljuje da je na kraju sednice u Ženevi, želje Komisije III b. u formiranju geometara bile predate svima nacio. društvima koja su imala da ih objave svojim poštovanim vladama potsećajući njihovu pažnju na veliku važnost geometarske profesije u pogledu nacionalne ekonomije.

G. Delessert izveštava Odbor da su već pre ove pošiljke naše kolege Italijani tražili u sekretarijatu izradu jednog memorandumu koji će se dostaviti italijanskom ministru pravde i finansija radi rešenja pitanja spremlje geometara.

Što se tiče francnske, u svome pismu od 14 novembra 1931, gospodin pretsjednik Jarre smatrao je da nije vreme podesno da to pitanje preda svojoj vladi. I ostale zemlje nisu postigle rezultat svojim preduzetim koracima, a i ako su ga postigle, sekretar traži kako bi najbolje mogao ostvariti ovo pitanje.

G. Raupcinski preporučuje da se ponovo piše svima zemljama, na taj način što bi generalni sekretar uvećao izveštaj za sednicu u Rimu.

G. Fanti kaže da ponovno vraćenje na mišljenje u Rimu izgleda mu da ima potpun uspeh koji je on očekivao.

Saglašava se sa rezolucijom u Cirihi. Međutim, veruje da je došlo vreme za novu intervenciju jer novi zakon o tehničkom proučavanju je u izradi.

G. Kluzniak objavljuje, da je u Poljskoj, vlada već izvela reformu proučavanja za geometre držeći pod svojom presijom srednje geometarske škole i u koncentraciji pravo izučavanje u višim specijalnim školama i u politehničkoj školi, koje neće primati do samo maturante opštih srednjih škola.

G. Bertschmann, smatra da je neophodno potrebno da federacija uđe u kontakt s Vladama, da li ova veza mora biti direktna ili posredstvom nacionalnih udruženja što on bi više volio.

G. R. Danger je objavio da pripada svakom udruženju da zastupi direktno u vezu sa Vladom svoje zemle zauzimajući se za katastar i premeravanje po porcelama.

Svaka delegacija bi morala spremiti teren zvanično i učiniti izveštaj Stalnom Odboru, čija eventualna intervencija bila bi bolje svršena i verovatno krunisana uspehom.

G. Raupcinski se slaže sa procedurom toga stiha, ali želi da se intervencije St. Odbora kod Vlada čine posredstvom nacionalnih društava.

G. Bertschmann se sjeća da je g. prof. Dauger otkrio u svojoj zemlji svoj način rada, ali bi želeo da ga St. Odbor sankcioniše pre nego bi učinio druge korake, kojim principom Odbor objavljuje, da se slože jednodušno.

Najzad odlukom koja je ranije doneta, sednica je prekinuta u 11h 30' da bi skupština mogla izići na grob Neznanog junaka gde će g. Raupcinske govoriti u ime federacije.

Nastavak sednice u 14 h 30'.

7) Izveštaj o pregledu pravila. Odluka o načenima pregleda.

G. Delessert, oslanjajući se na zapisnik iz Ženeve, seća se da je proučavanje pregleda pravila federacije rezultat jednog predloga g. pukovnika Coole-a tražeći da se istina umesnost i korist stvaranja jednog stalnog sekretara. Na ovo je pristalo svako društvo i pre nekoliko nedelja je primilo po jevan primerak pravila s molbom da ih pokaže sekretarijatu s predlozima o izmenama. Izuzev jedne zamerke u detalju Danske, koji mu je jasan, sekretar pošto nije primio nikakvu naturenost, dobio je od biroa Stalnog odbora poverenje da uvede prednji projekat pred jedinstvom da

dopuni elemente jedne diskusije i prema tome precizirati pravila pred zahtevima internacionalne federacije geometara.

G. Dalessert izlaže koji su ga principi zatvorena vodili u njegovom projektu. Oslanjajući se mnogo na pravila internacionalnog društva fotogrametrije, koji su izvojeni na kongresu u Cirihu i koji su najnovijeg doluma kako bi se omogućilo poselnim grupama, koje ma da ne pripadaju ni jednoj nacional. udruženju, da se priključe federaciji.

S druge strane, pošto je konstatovao da ostvarenje veličanstvenih ciljeva, zapisanih na čelo pravila zahteva izvestna važna srestva, smatra da je potreba da se dobiju ova srestva primoran da privuče federaciji pomenuta grupisanja, usamljene ličnosti, Vlade i čak fabrike i nabavljače ove struke.

Projekt je vredio prirodno pravima i različiti davanjima za ove različite kategorije.

Osim toga, projekat pokušava da stavi na jednu tačku organizaciju administrativnu koja nije dovršena pravilima, i predlaže što se tiče o ličnostima i o zadacima koji bi padali na teret stalnom sekretarijatu. Saopštava ipak da njegov projekat menja dosta i to potpuno izvesne principe iz osnova i misii da delegati mogu uvideti za nekoliko minuta korist ili nezgode ovih predloga.

G. Rupsinški pre svega primećuje da se nalazimo pred jednim predjašnim predlogom i da ovaj dokaz sam dolazi da se podeli, bilo bi teško aktuelno ga diskutovati.

Mada je tako, on drži da bi trebalo da formuliše nekoliko prvih primedaba principa. Internacionalna federacija ne treba nikada da ne uvidi da će njen uspeh zavisiti jedino od mere koje će svedočiti da se izbegne svako mešanje u unutrašnje korporativne stvari federalnih naroda. Pristaje dakle da se naša pravila oslanjaju na ovaj temeljni princip, a ne bi imalo smisla po njegovom mišljenju odvajanje grupa i odvajanje udruženja. Po njegovom mišljenju, da se ostavi pripadanje usamljenim grupama ili usamljenim članovima. Primiti kao član fabrikanta instrumenata izgleda mu je kao protivan principu, izvršićemo grupaciju tehničara i geometara; dakle, organizaciju ljudi koji bi se vežbali u slobodnoj karijeri. Geometri nisu trgovci.

S druge strane, ne bi moglo favorizirati izvesne narode jer svi oni ne dopuštaju znatne konstruktore. Pristanak trgovačkih firmi odvukao bi princip prikrivenog poreza.

Uostalom, budžet nije napredak, ali svaki treba da se oda našoj federaciji i niko od nas neka ne misli da može kovati novac za svoju odanost.

Šta se može, to je rasteretiti generalnog sekretara, stvarajući u svakoj federalnoj državi jednu internacionalnu komisiju.

G. Fintz se slaže sa g. Roupcinski-m i traži da to svaka zemlja bi bila predstavljena jednim jedinim udruženjem jer pripada svakome da uvede grupaciju unutrašnjeg društva.

G. Srmacki (Poljska) objavljuje da ima više društva geometarskih u Poljskoj koji su se grupisali da bi poslali istog prestavnika u federaciji.

G, Fanti (Italija) konstatuje da pregled pravila je u vezi sa stvaranjem jednog stalnog sekretarijata i da sadanja pravila nisu potpuna u stvari i da se centralna komisija nije bila nikada skupila u celini. Reforma treba da postavi i naimenuje egzekutivne organe, ali on ne može dopustiti da je jedna zemlja predstavljena delegatima iz raznih društava.

Što se tiče primanja firmi, ima takodje nezgoda što će izvesne zemlje činit da više vrede, čak i tada kad je nadmetanje za želju, s tim da ne treba napustiti ovu misao a da se ne ispita pod kojom formom bi mogla biti ispitana, čineći opet puno poštovanje velikom radu od strane generalnog sekretara.

G. Danger objavljuje da se slaže sa g. Fanti-om u to, što se tiče firmi i konkursa društava i organizacija koja rade za geometre. Medjutim, smatra da je naša pozicija delikatna i da s druge strane, imamo da branimo interese privatnih geometara i činovnika. Mislim da je nemoguće da trgovački interesi mogu imati svoje prestavnike u federaciji.

„Geometar je profesionalno privatn ili činovnik koji indentifikuje, ograničava, meri i procenjuje podjednako svojinu privatnu i javnu i koji organizuje protokolisanje dok prava realna pridržavaju.“

„Ta naprežanjem on proučava, projektuje i procenjuje uređivanje im nepokretno poboljšavanje.“

On tretira pouke tehničke, pravne i ekonomske koji se vezuju za predmete gore pomenute.

G, pukovnik Coole govoreći na engleskom, smatpa da je pitanje koje se diskutuje vrlo teško, jer u Engleskoj jedno jedino društvo na šest je službeno priznato od Vlade i da, s druge strane, primanje firme u našoj grupaciji primoralo bi Englesku da se povuče iz federacije.

G. Beetsctmann kaže da skupština diskutuje jedan prost predprojekat koji će se raditi da se pažljivije ispita na bazi principa koji su izloženi na ovoj skupštini.

No pitanje g. profesora Petrik-a odgovorio je da se geometri majdana smatraju kao kolege sa istom titulom zemaljskih geometara.

Najzad po potrebi jedne nove definicije geometra, g. Fauti se seća da u Italiji geometri se staraju o raznim konstrukcijama i on želi jednu širu formulu.

G. Bertschmann zatvara diskusiju objavljujući da je srećan što je sednica najzad pričistila principe baze federacije. Izjavljuje da svako nacionalno udruženje može saradjevati na pregledu pravila držeći se onoga što je bilo važno u diskusiji i gledajući administrativna posmatranja koja su učinila prilagodjavanje sadanjih prilika.

8) Overavanje računa.

G. Bertschmann, konstatuje da je uprava razdelila svakom delegatu izveštaj blagajnika, g. Kuble-a od 2 juna 1931, konstatuje da je stanje blagajne federacije bilo na kraju decembra 1931 u francima 1.532.95. Moli da jedan od overača blagajne pročita izveštaj overavanja. Ovaj izveštaj, dat od g. g. Fauti-a i Petrik-a, zaključuje se opsolutno tačnošću knjiga i traženje pohvale i odbrane komiteta za njegovo finansijsko vodjenje.

Ovi izveštaji su stavljeni pred skupštinu, ali se nije niko javio za riječ.

G. Roupcinski se ponovo osvrće na vernost i odanost stalnog generalnog sekretara Allenspach i podvlači da je sabrat Delessert znao u jednom bolnom času da sačuva neprekidnost u radu generalnog sekretarijata. Na to mu iskreno čestita. Najzad se konstatuje da je komisija overača izrazila svoje čestitke blagajniku.

G. Delessert, sekretar, primećuje da izveštaj blagajnika sadrži projekt budžeta koji se bazira na istim načelama kao i onaj utvrdjen i u Ženevi 1931. Na molbu pretседnika' budžet je primljen jednoglasno.

9) Želje i predlozi.

G. Roupcinski naglašava da bi trebalo ostaviti na volju delegatima pojedinih zemalja, da stvore u svakoj zemlji internacionalnu komisiju. On svoju nameru ovako motiviše: ako bi u svakoj zemlji postajala internacionalna komisija sastavljena od zvaničnih delegata u federaciji i od osetljivih članova koji bi se interesovali pitanjima koja se proučavaju po internacionalnom planu, rad generalnog sekretara bi bio olakšan.

Sve komisije bi mogle, možda, naći među svojim članovima dobrovoljne prevodioce i one bi mogle naročito slediti izražaj želja donete na Kongresima; one bi pomogle grupisanju izvestioca za iduće kongrese.

Ove bi komisije tako isto potsticale na korist u svakoj zemlji, i takođe radoznalost svojih naroda za pitanja internacionalnog reda.

Uloga delegata je divna u internacionalnoj federaciji; treba za to izvesna sprema.

U ovim komisljama bi se našle mlađe snage; to je preko potrebno, tim pre što treba da naša akcija koristi svima, i da naši napori budu što bolje poznati svima članovima raznih društava pojedinih naroda.

Skupština prima ovu želju.

G. Fanti takođe kaže da bi se veza održavala sa tehničkim novinama; Na što sekretar odgovara da on šalje redovno sve izjave federacije, novinama koje su bile donete na sednici u Ženevi.

Osim toga, on moli da sva udruženja koja imaju svoje listove da ih pošalju sekretarijatu federacije čime će im učiniti veliku uslugu.

Niko više ne traži rijež. G. Raupcinski izjavljuje, da smatra za dužnost da zahvali g. Bertschmann-u i g. Delessert-u i na izvrsno pripremljenu skupštinu, koja je omogućija da se mnogo uradi za malo vremena u krugu najboljeg drugarstva.

G. Bertschmann zaključuje sednicu zahvaljujući se i kličući „Dovidjenja u Rimu.“

Будите сарадник геометарског и геодетског Гласника.

Оглашавај те у Гласнику.

Будите члан Задруге геометра за штедњу и кредит.

† Ing. Јован Раслапчевић

12 дец. 1932 године, после дугог и тешког боловања, умро је у државној болници у Београду Ing. Јован Раслапчевић, бивши секретар глав. управе и уредник геом. гласника. Покојни Раслапчевић рођен је на Цетињу 1899 године, где је и свршио основну школу и 4. разреда гимназије 1918 год. Учествовао је у Омладинском покрету који се је појавио у Црној Гори, ради Уједињења.

После уједињења, долази у Београд, где је 1921 год. матурирао. Одмах затим уписао се је на технички факултет у Београду, где је 1925 год. и положио припремни дипломски испит. Год. 1926 примљен је као питомац Министарства финансија, на културтехничком и геодетском отсеку загребачког универзитета; где је 1928 год. и дипломирао. Одмах после дипломског испита ступио је на службу у Одељење катастра Мин. финансија.

Извесно време био је асистент са ђацима геом. отсека, држ. средњо-техничке школе, на практичним радовима, а доцније је премештен у Битољу код кат. Секције. Год. 1930, понова је враћен у Одељење катастра, у тригон-отсеку. Год. 1932 положио је државни стручни испит и исте године унапређен је за приситва Мин. финансија. Услед слабог здравља премештен је из тригон. отсека у кат. управу где га је и смрт затекла. Смрћу пок. Раслапчевића Удружење геометра и геодета губи вредног и честитог члана а геодетска струка једног способног радника. Колико је пок. Раслапчевић цењен и вољен, видело се по погребу. На спроводу су биле многе угледне личности. У име Одељења катастра и државних добара виши фин. секретари г. г. Сиришчевић, Бриншек и кат. инспектор г. Душан Трифковић. Удружење геометра и геодета претстављали су почасни претседник, геодетски генерал Стеван Бошковић, геометри г. г. Милачић, Берне, Поповић и г-ца Васиљевић. Удружење Црногораца у Београду заступао је г. Стојан Шпадијер. Погребу су присуствовали виши чин. Мин. финансија г. А. Костић, а од стране инжењера били су присутни г. г. Ракочевић Стеван асис. Универзитета, Красојевић, Митић, Вукашиновић, Вучићевић. Такођер генерал г. Зибин и Ing. Богданов. Целокупно чиновништво триг. отсека на челу са шефом г. Свешниковим. Сви чиновници кат. Управе у Београду на челу са шефом г. Бернеом. Сви преставн. Мин. финансија, сви геометри и геодети запослени у Мин. финансија, већи број геометра Оп. града Београда. Велики део земљака и пријатеља покојног Раслапчевића. Удружење геометара и геодета послало је венац. Удружење Црног. у Београду такођер

послало је венац. У име чин. из Министарства, пред капелом држ. болнице опростио се је Ing. Вукашиновић Срба, а на гробљу у име удружења геом. и геодета, геом. Дим. Милачић. У место некролога о животу и раду г. Раслапчевића доносимо изводе посм. говора. Ing. г. Вукашиновић је рекао:

Драги наш Јоване,

Данас, када си дошао до врхунца, када си надчовечанским напорима створио себи положај, када си се чиновски борио са разним недаћама и неправдама, када си постигао идеал; данас ти губиш оно што ти је најдрагоценије, што ти је најмилије, губиш своје здравље, свој живот, своју младост. Данас када у место да се китимо рузмарином, да купимо свате и певамо „Одби се бисер грана“, данас када треба да уживаш од задовољства и среће јер ти се награђује толики годишњи труд ти си заспао мртвим сном да би се одморио после кратког али тешког живота.

Један наш философ рекао је да су само велики богови толико моћни да прошире природну уску душу човекову. Ти си то својим животом показао, јер збиља твоја је душа била проширена до максимума.

Ти ниси осећао само свој, већ свачији бол. У ово тешко доба егоизма и материализма твоја широко алтруистичка душа се високо уздизала.

У твојој су души цвилеле душе милиона баш као и код Шантића који је и казао то Ти си све другима давао, све за туђе добро, а за себе ништа.

Ти који си имао највише права на добар и удобан живот најмање си га искористишао и зато сада одајући ти последњу пошту ја нећу поменути ни твоју способност као инжењера, ни твој марљиви рад као чиновника, ни твоје врлине као колеге и друга. Све је то ништавно, према твојој безмерно доброј души и племенитом срцу које си имао и које особине баш и чине човека човеком.

Ти си поникао из оне генерације која није ратовала, али која је још у своје дечије доба осетила све тегобе рата, која је у доба када је требала да се безбрижно игра, морала да прима на своја млађана плећа улоге правих домаћина и да свој млади мозак у тим најранијим годинама муче разним и тешким социјалним проблемима. Ти си био дете без детињства. Дете чија је генерација васпитана у староме патријархалном духу, научена свим честитим врлинама које красе правог човека, која је се увек борила против многих и многих „савремених“ схватања Ти си те генерације био најизразитији представник, јер си целог живота служио само правди и истини, коју си вечито тражио.

У мени је тако жива успомена када смо оно, пре скоро месец дана, у Тополи у твојој соби дуго и дуго у ноћ дискутовали о искренности, судбини, истини и љубави. Мени никад неће изаћи из сећања оно твоје начитано, философско и пуно искуства резонување тих вечито актуелних проблема. Ти си ту био логичар *par excellence*, ти си много знао, много осећао и саосећао па зато и много и patio. Ти ниси на твоју несрећу био од оних блажених који по „Исповести“ Војислава Илића мање туже и мање јада знају.

Цео ти је живот био посвећен општемудру, живео си више за друге него за себе, много си осећао и patio и за то си тако тихо и умро. Збогом, прими последњи поздрав твојих другова из Министарства.

Опраштајући се у име Удружења г. Милачић је рекао:

Тужни и жалосни скупе!

Застаните за један моменат, да још један пут, још последњи пут, данас за увек рекнемо нашем драгом и никада незаборављеном Јови збогом.

Тешка и жалосна дужност, која нам је пала у део, да се у име Удружења геометара и геодета и осталих твојих колега, опростимо стобом драги покојниче, одузима нам речи, одузима нам их бол, који осећамо, који је све нас поразео и до дна душе потресао.

Ево овај скромни, али трновити венац којим те ките твоји другови, показује да је и твој животни пут био још трновитији.

Рођен си онде, где су хероји, венцем слове себе китили, онде где је воља јака и непоколебљива а карактер чврст и живав.

Док су се твоји дедови и очеви борили за васкрснуће слободе, твоја борба ишла је за богаћење знањем.

У жељн да послужиш домовини, друштву и својим несрећним родитељима, корачио си трновитим путем газећи све препоне, а сад ето одлазиш тихо и мирно, као и што је цео твој живот био тих и скроман. Одлазиш у најбољим својим годинама у цвету своје младости, остављаш нас без збогом, остављаш нам само успомене и бол.

Вечити идеал коме си тежио, била је жеља за науком, да обогатиш себе знањем, да се што боље одужиш отаџбини и својим родитељима.

Теби је основно звање, основну школу и нижу гимназију дало Цетиње, где су орлови гнездо вили, а даље крећеш у центар културе, у срце уједињене и моћне Југославије, дошао си у Београду где си и матурирао.

Твоја жеља била је за школом, али још јача воља и љубав била је према родитељима.

Истовремено ступаш у служби и на студије да би истовремено примио обе чаше, да помогнеш родитеље које узимаш себи за којим си тежио и уписујеш се на технички факултет у Београду.

Поред свих тешкоћа ти успеваш да положиш 1925 год. припремни дипломски испит. Доцније као државни питомац Министарства финансија, успеваш да тачно за одређено време положиш, на Култур-техничком и геодетском одељењу Загребачког универзитета дипломски испит.

Редак је пример да један човек без игде ичега, без икаквих средстава успева да заврши баш технику, да издржава и себе и своје старе родитеље, али не, ти си Јово имао огромна средства, чврсту вољу и енергију. Твоје је срце било од челика, оно те је гонило преко свих животних препрека, којих је твој живот био препун.

Ступајући у службу катастра ти си дошао у средину нас младих геометара дошао си искрена и честита срца да помогнеш нас, да својим знањем обогатиш геодетску струку, да својим честитим радом допринесеш добра и држави и сваком појединцу.

Ступајући у наше удружење ти си нас задужио. Скромне су биле наше награде, које си примио као члан управног одбора, као секретар друштва у целој држави и као уредник нашег стручног часописа — Гласника.

Па ипак, геометри су ти дали све што су могли, њихова највећа награда била је љубав коју су гајили према теби, и поверење које си увек уживао, али ево ти нам се светиш, ти нас остављаш без збогом.

У колико су младе геометарске генерације пристизале ти си их упућивао и спремао да раде на корист Отаџбине и друштва.

Увек са истом преданошћу, увек са истом љубављу према нашој омладини, којој данас остављаш успомену али и тугу.

Ти си својим стручним чланцима, ширио круг нашега знања, и доприносио процвету геодетске науке.

Ти си својим утицајним радом као члан, као секретар и као уредник Гласника ширио међу нама само слогу и љубав, ти си видео само један пут у животу — прав, код тебе није било странпутице, корачао си чврсто и право уздигнуте главе само напред за добро свих.

Ти си ово чинио са толико воље и љубави да си нас од првог момента све очарао.

Твоја скромност, твоја искреност, твоја пажња и заузимљивост око сваког појединца од првог момента нас је освојило, ти си због тога био симбол наше љубави.

Четири године твог неуморног и плодног рада међу нама леже за тобом. Огромним трудом и енергијом ти си свугде стигао и увек успео да будеш од користи, у свему што је добро и племенито.

Твој труд и рад био је обиман.

Ти си твојим трудом и радом у својој средини венцем славе себе окитио. Ти си својим радом прокрчио пут твојим следбеницима, који ти обећају да ће се трудити да пођу путем кога си ти обележио.

Да ли да ти се захвалимо за све ово, или да проклињемо неумитну вољу свевишњег, који те отрже из наше средине, баш онда када си неминован свима нама, а шта да кажемо за твоје несрећне родитеље којима остављаш доживотни бол и тугу.

Ти сад мирно почиваш, нека ти је лака црна земља.

Прими нашу захвалност, за све што си нам учинио.

Заклињемо ти се да ћемо те доживотно задржати у својој успомени.

Почивај мирно нека ти је вечно слава и помен. Слава покојном Јови.

† Данило Гачић

Још нам свима стоји у свежој успомени велики и тешки губитци, који су потресли цело друштво и сваког појединца. Умрли су у току ове године Вешовић, Борота, Влашић, Димитријевић, Цинцовић, Раслапчевић, а сада ето свирела смрт, отрже из наше средине и *Данила Гачића*, геометра. Покојни Гачић рођен је 1906 год. у Драчевици, срез Невесињски. Завршио је године 1925/26 геометарски отсек, државне средње техсичке школе у Београду. После одслужења војске, постављен је 1928 године, за чин. приправника код кат. упр. у Невесињу. Октобра 1930 год. премештен је у Биљеће, код кат. управе, где га је смрт и затекла. Покојни Гачић био је један од оних вред-

них и честитих младих људи, који умију да придобију љубав и симпатије, оних у чију средину долазе.

Био је необично омиљен и вољен у друштву, а много цењен од својих претпостављених. Умро је у цвету своје младости, у најбољим својим годинама, баш онда кад је имао да развије своју делатност у геодетској струци, да помогне себе и своје родитеље неумитна смрт, ето отрже га за увек. Смрћу Гачића друштво губи једног честитог члана а геометри доброг друга и пријатеља. Поклонимо се сени покојног Гачића, нека му је вечни помен и слава.

В Е С Т И

Прослава двадесетпетогодишњице Академије „Професор Андоновић“

У Бранковој улици 23 отворена је 22 новембра, пре подне изложба радова студената Геодетске и грађевинске академије професора Андоновића. Тиме је обележен један дуг период плодног рада ове приватне стручне школе, која је призната као виша средња техничка школа.

Изложба обухвата радове дипломираних студената — свег оног што један грађевинар или геометар изради за време студија у току две године. Извесни елаборати из грађевинске струке и по квалитету и по квантитету су на висини радова студената средњих техничких школа на страни. Они доказују и спремност и велику марљивост ученика ове Академије, кроз коју је, у току 25 година, прошло преко 600 студената. Поред радова, који претстављају целокупан рад студената у геометарском или грађевинском отсеку, изложени су и планови и елаборат варошице Александровац (Жупа), на коме су сарађивали свршени геометри Андоновићеве академије.

Геодетска и грађевинска академија професора Андоновића отворена је тачно 22 новембра пре 25 година. Основали су је професори Милан и

Драгомир Андоновић. Све до Уједињења то је била једина стручна школа ове врсте у Србији. Борећи се са много препрека, она је дошла до великог угледа не само у границама Југославије, већ и у словенским земљама. То доказује и све већи број студената из Бугарске, Чехословачке и Пољске, као и из свих крајева Југославије. Многи од некадашњих студената Академије Андоновића заузимају данас веома угледне положаје у државној служби, или као самостални предузимачи.

Међу наставницима Академија „Професор Андоновић“ забележила је имена: г. г. Лазара Радивојевића, министра саобраћаја; Станоја Недељковића, помоћника министра финансија; Стевана Давидовића, професора Војне академије; др. Војислава Маринковића, бившег министра иностраних послова; др. Војина Ђуричића, директора Хипотекарне банке; др. Михаила Јовановића, директора Државног рачуноводства; Милана Карапанџића, бившег начелника министарства финансија; Кирила Савића, декана Техничког факултета; архитекту Којића, професоре Университета др. Косту Јовановића, Јефту Стефановића, Миленка Турудића, Та-назовића, инжењера Тому Живановића,

инжењера Слободана Петровића, Михаила Радосављевића и редовног професора Универзитета за Геодетско-математичку групу инжењера г. Драгомира М. Андоноваћа, који и данас у овој Академији предаје и директор јој је.

Академија „Професор Андоновић“ за време рата није радила, Непријатељ је и збирку инструмената однео. После уједињења је обновљена.

Академија професора Андоновића обраћа нарочиту пажњу на спрему студената за ону струку којој се ученик посвећује. Стога се ради врло много и форсирано. За време студија један грађевинар изради око 100 цртежа, а геометар 50—60 радова. У грађевинарском отсеку раде се много грађевинске, а у геометарском геодетска пракса и рачунање, па и оно што се не ради у стручним школама — графички радови.

За свој рад Академија је досада добила повољно мишљење Техничког факултета и признање Министарства грађевина.

Удружење геометара и геод. које у својој средини има велики број чланова који су завршили Академију проф. Андоновића, приликом прославе двадесетпетогодишњице, захваљује се и честита г. професору на неуморном али плодном раду на геодет. пољу.

Пред доношењем Уредбе и Правилника о регулационом плану вароши

Грађевински закон, који је ступио на снагу пре годину дана, предвидео је да у року од шест месеца надлежно министарство има да донесе општа упутства за израду уредбе о регулационом плану за израду грађевинског правилника. На основу ових упутстава, које је Министарство грађевина издало, наше општине имају да донесу, свака за себе Уредбу и Правилник.

Уредбом о регулационом плану има да буде обухваћено све оно што регулациони план сам по себи не може прецизно да обележи. То су, углавном, прописи о изграђивању улица, паркова, путева, јавних зграда, прописи о одржавању знаменитости и природних лепота. Даље уредба има да обухвати и одредбе о грађевинском реону, о заштитном појасу, о грађевинским зонама и о подели целог земљишта за разне потребе. Уредба ће дати и директиве за архитектонску обраду зграда као и одредбе о саобраћају — железничком, ваздушном. Финансијски програм за извођење плана такође спада у оквир уредбе.

Ова уредба, према томе, има да постане битни саставни део плана. Грађевинским правилником, међутим, има да се детаљнише изграђивање кућа. Правилнику је задатак да говори о земљишту и згради. Углавном, правилник би требао да предвиди најмање површине градилишта и најмање дужине фронтава, проценат искоришћавања градилишта у појединим улицама, прописе за извођење појединих елемената грађевина и опште одредбе о техничким, естетским, хигијенским условима за све врсте грађевина.

Имена Правилника о додацима за теренске катастарске радове

Г. Министар финансија решио је да се Правилник о додацима за теренске радове службеника Министарства финансија Одељења за катастар и државна добра измени у толико што се досадашњи додаци за теренске радове снизују за 10%.

Извештај са седнице Главне Управе

У току месеца новембра и децембра одржано је неколико седница Главне управе, на којима је претресано целокупно стање геометара у целој земљи, како код државних и самоуправних тако

исто и код геометара и геодета у приватној цивилној пракси.

На последњој седници одржаној 15 децембра т. год. донесена је једногласно следећа одлука :

1) Да се умоли Г. Министар финансија, да се за годину 1933/34 не доноси никакав правилник о паушалном плаћању теренских радова из разлога које је Главна управа у своја два меморандума изнела г. Министру финансија.

2) Да се умоли Г. Министар финансија, да се старијим чиновницима не постављају за шефове секција млађи чиновници нити дневничари.

3) Одлуком г. Министра финансија бр. 10931 од 31 марта 1931 год., постављено је сво особље на новом премеру у Београду, одакле се упућује на теренске радове у целој земљи, с тим што ће им се додатку скупоће исплаћивати према месту у коме је упућен на теренскт рад, а не Београдски додаток. Тиме особље на новоме времеру, које је изложено честоме селењу не добија нити Београдски додаток, нити пак дневнице и путне и селидбене трошкове.

Донесена је одлука да се умоли Г. Министар финансија да се предња одлука измени саобразно Закону о чиновницима.

4) Да се умоли г. Министар финансија да донесе уредбу о регулисању радног времена на терену.

5) Да се умоли г. Министар финансија да се теренски радови у току ове године обуставе, како би се дала могућност геометрима да искористе свој годишњи одмор јер се у децембру не може постићи минимум предвођен, нити теренске прилике дозвољавају да се ради на терену, кратки и хладни дани онемогућују да се задовољи правилник Бр. 9:810.

6) Да се умоли г. Министар финансија да се што пре образује комисија предвиђено чл. 7 правилника о додатку за теренски рад и која ће на лицу места

донети одлуку о повећању или смањењу минимума.

7) Да се умоли г. Министар финансија да у финансијском Закону за 1933/34 год. унесе овлашћене, с којим се овлашћује Г. Министар финансија да може донети Уредбу — Закон о геометриским коморама чији је текст поднет још 1929 год. Одељењу катастра и државних добара, а са којим се је ова управа сагласила.

8) Према члану 13. става 4. Уредбе о овлашћењу на извођење јавних геодетско-геометарских радова и о условима стицања тога овлашћења не улази у комисију за стручни геометарски испит ниједан овлашћени цивилни геометар или геодета. Изасланик инж. комора, који има геометарско овлашћење, а који по наведеноме члану 13. улази у испитну комисију, те који евентуално и није члан удружења геометара и геодета, не може се сматрати чистим геометарским стручњаком, јер ако је он грађ. инж. са геом. овлашћењем, значи, да не врши искључиво геометарску праксу, а ако је геодетски инжењер, тада такав извршава геодетске радове вишега стила, док једино овл. цив. геометар или геодета извршава ситније и веће геометарске радње, па би било нужно, да један такав стручњак као изасланик Удружења геометара и геодета буде такођер у испитној комисији за стручни геометарски испит. Стога се има умолити г. Министар финансија да изволи допунити чл. 13. горе споменуте уредбе у том смислу, да у комисији за стручни геом. испит мора бити један овл. цив. геометар или геодета као изасланик Удружења геометара.

9) Да се умоли г. Министар финансија да се надопуни чл. 35 тачка 4 уредбе о овлашћењу за вршење геометриских радова у толико, што ће се ослободити полагања испита сем инжењера, геодета о геометара који су у служби Одељења катастра и државних добара још и сви инжењери, геодети

и геометри који су у самоуправној служби, а раде катастарске радове.

10) Да се умоли Г. Министар финансија, да се унапреде сви геометри и геодети који су законом стекли право и да се по чл. 62 тачка 24 геодетски студиј на техничким високим школама и са успехом положеним дипломским испитом има сматрати за више стручно образовање, па следствено томе вршити напредовање по тачци 3, чл. 45 Закона о чиновницима у место садањег уроставања по тачци 2 чл. 45 Закона о чиновницима. На основу горе изложеног и геодотима би било омогућено наредовање до IV положајне групе.

11) Да се питање колико година треба провести инжињер, геодета и геометар у пракси док стекне право на полагање испита за овлашћеног цивилног геометра које је поднела секцији Дравске Бановине из Љубљане, стави као засебна тачка дневног реда на скупштини.

12) На захтев извесног броја колега управа је донела одлуку да се у геометарском и геодетском Гласнику отвори нова рубрика „питања и одговори“ на тај начин што ће се у једном броју стављати питања а у следећем броју одговори.

13) Г. Поповић поднео је извештај о стању благајне из кога се види, да секције нису илашили чланарину, после опште дискусије донесено је једногласно решење, да се упозоре све секције и сви чланови на чл. 26, 27, 28 правила удружења и чл. 36 који гласи право гласа имају делегати на сваких 10 чланова, који сплатили чланске улоге.

Главна управа упозорава све секције — све колеге, да су једина средства Главне управе приходи од секција од којих треба издржавати Гласник, одговарати обавезама према интернационалној федерацији, водити администрацију и друго.

На главној скупштини Главна управа ће се придржавати строго правила у

овом погледу. С тога се све секције моле да своје обавезе у овом погледу испуне и да што пре доставе Главној управи спискове својих — свих чланова.

14) Донета је одлука да се сва решења Главне управе штампају у Гласнику.

Тумачење § 104 и § 110 Закона о чиновницима

Народна скупштина примила је следеће аутентично тумачење § 104 и § 110. Према аутентичном тумачењу овога параграфа, дискреционално право Министра, Бана или надлежног шефа да отпусти чиновника на основу тачке 16 § 104 и 110 Чинов. закона није ничим ограничено и решење о отпуштању из службе, не може се нападати путем административног спора. Такво је тумачење у складу са духом и словом самог закона. Ово тумачење примио је и Сенат.

Унапређење доцента г. Дражаћа.

Указом Њ. В. Краља унапређен је у IV групу II стдпена г. Милан Дражић, доцент Универзитета V групе. Честитамо.

Унапређења у Министарству финансија

Указом Њ. В. Краља, на предлог г. Министра финансија унапређени су: за више кат. инспекторе V групе г. г. Трифковића Душана и Грисогона Пешра, кат. инспекторе VI групе у Одељењу. За вишег кат. инспектора V групе г. Трнића Стевана, кат. инспек. VI групе, кат. управе у Новом Саду. За вишег инспек. V групе г. Мешкоша Милана, инсп. VI групе кат. упр. у Зеници. За вишег кат. инспек. V групе г. Адуна Пешра, кат. инспек. VI групе кат. упр. у Сплиту. За вишег кат. инспек. V групе г. Васиљевића Данила, инсп. VI групе кат. управе у Мостару. За вишег кат. инспек. V групе г. Марковића Светислава, катар. инспек. VI групе Врб. фин. дирекције

За вишег кат. инспек. V групе г. *Маричића Анша*, вишег кат. инспек. VI групе Зет. фин. дирекције. За вишег инспек. V групе г. *Фукса Јулија*, кат. инспек. VI групе Сав. фин. дирекције. За вишег кат. инспек. V групе г. *Жагор Саушан* кат. инспек. Сав. фин. дирекције. За вишег кат. инспек. V групе г. *Тошића Крешимира-Пешра*, вишег кат. агронома Сав. фин. дирекције. За вишег кат. инспек. V групе г. *Клајна Самуела*, кат. инспек. VI групе кат. управе у Вараждину. За вишег кат. инспек. V групе г. *Орлома Фрања*, кат. инспек. VI групе кат. управе у Осиеку. За вишег кат. инспектора V групе г. *Вишњића Рада*, вишег кат. инспек. VI групе кат. управе у Винковцима. За вишег кат. инспек. V групе г. *Дудека Рудолфа*, кат. инспек. VI групе кат. упр. у Цељу. За вишег кат. инспектора V групе г. *Бајеца Анџона*, вишег кат. геом. кат. управе у Љубљани. За вишег кат. инспек. V групе г. *Вршеља Владимира*, кат. инспек. VI групе кат. управе у Марибору. За вишег кат. инспек. VI групе г. *Радосевића Стјепана*, кат. геом. VII групе кат. управе у Винковцима. За вишег кат. инспектора VI групе г. *Вранића Вилка*, кат. геом. VII групе кат. упр. у Вуковару. За вишег кат. геом. VI групе г. *Милића Романа*, кат. геом. VII групе кат. упр. у Биограду на Мору. За вишег кат. геом. VI групе г. *Недоклана Доминика*, кат. геом. VII групе кат. управе у Макарској. За кат. геом. VII групе г. *Минаши Вилко*, кат. геом. VIII групе кат. упр. у Словен граду. За кат. геом. VII групе г. *Бајша Јосица*, кат. геом. VIII групе кат. упр. у Кршком. За кат. геом. VII групе г. *Гишовац Аншун*, кат. геом. VIII групе кат. управе у Сплиту. За кат. геом. VII групе г. *Раделака Фрања*, кат. геом. VIII групе кат. управе у Вировитици. За кат. геометра VIII групе г. *Кужника Матија*, кат. геом. IX групе кат. управе у Нови Сад.

Ово је један од највећих указа у току последњих година. Гл. управа се радује и честита свима горе именованим унапређења.

Постављење министарских пристава.

Решење Госп. Мин. финансије постављени су за мин. пристава у 8 пол. групи г. г. Митић Милоје и Штер Милан.

Решењем Г. Мин. финансија постављен је у 8 пол. групу г. Албин Келбл геометар, а унапређен је у 8 групу г. Живанчевић Буда, Миљанић Аким и Влаховић Радисав.

Постављење: за шефа кат. управе у Суботицу Капи Плацидо. кат. геометар у Сенти.

Нови шефови Кат. Управа

За шефа к. управе у Рачи Крагујевачкој постављен је г. Филиповић Јаков.

За в. д. шефа кат. управе у Пећи г. Крговић Урош.

За в. д. шефа кат. управе у Котор Варош Перовић Милош.

За в. д. шефа кат. секције у Гор. Милановцу за срез Таковски Ждерић Бранко, чин. правник.

За в. д. шефа кат. управе у Младеновцу г. Јонке Карла.

Унапређења код Фин. Дирекција.

Север Јоже, кат. пом. геометар кат. упр. Муска Субота унапређен у 8 групу, Савић Урош кат. пом. геометар кат. упр. у Тешњу у 8 групу.

Терновец Фрањо кат. пом. геом. кат. управа Љубљана унапређен у 8 групу.

Постављење кат. помоћних геометара. Решењем Министра финансија постављени су за кат. пом. геометре у 9 пол. групи г. г. Лековић Владимир Николић Радован, Нешић Петроније, Светлички Војислав, Трифковић Светозар, Пламенац Велимир, Јанковић Радован, Фердербер Иван, Павличић Срећко, Миловановић Милован, Максимовић

Милутин, Аритиновић Нубар, Стојановић Ненад, Танчица Ибрахим, Мурен Јосип, Влашић Јосип, Милентијевић Владислав, Папо Аврам, Џуца Селим, и Зулфикарпашић Зијах и Тодоровић Љубисав.

Положили државни стручни испит. Геометри Благојевић Петар, Вукчевић Лука.

Унапређење у министарству Грађевина. Решењем Г. Министра грађевина постављени су у 9 положајну групу г. г. Благојевић Петар, Вукчевић Лука и Кривокапић Драго.

Постављење чиновничких приправника. Јовановић Јеврем, Милојковић Драгослав, Негвић Хамид, Огровец Алојз, Лакчевић Владислав, Булатовић Раде, Совранић Душан, Пушић Боривоје, Миловановић Драгољуб, Живалевевић Мирко, Алексић Василије, Пантић Драгослав, Фехтиновић Мухарем, Стошић Миодраг, Иванчевић Трајко, Османовић Џемла, Котур Ђуро, Милошевић Милорад, Рогач Ђура, Томовић Богдан, Цревар Сима, Мерцел Франц, Дамић Милан, Петровић Петар, Петковић Ђорђе, Бугић Боривоје, Додер Рака, Анић Миодраг, Кузмановић Петар, — Јовић Т. Станко, Михлачић Карло, Лушица Мато, Пробиш Алојзо, Лунар Јосип, Мерцима Душан, Хаџиахметовић Ибрахим, Максимовић Миливоје, Милошевић Божидар, Боројевић Дојчин, Вујучић Илија, Хрњак Нестор, Вујичић Василије, Нешић Душан, Ђурић Велимир, Карчевић Рикард, Милановић Момчило, Бошњак Јосип, Будић Вељко, Ружић Крсман, Ковачевић Душан, Новаковић Љубомир, Љеседрацац Тодор, Томић Милан, Попадић Владимир, Николић Христивоје, Цимбалист Михаило, Марковић Радослав, Милојковић Драгослав, Чубранић Никола. Стремић Душан, Крзић Мехмед, Стојковић Миодраг, Виларевић Атанас, Бодирога Светозар, Танасковић Никола, Вуковић Деспот,

Премештаји.

Витина Јосип кат. геометар из Лазареваца у Одељење, Миленковић Обрад из кат. секц. Малча у кат. секцију Лазаревац. Танчица Вера из Одељења у кат. секцију у Велико Орашје Аврамовић Светолик из Одељења у кат. упр. у Смедерево. Перовић Милош кат. пом. геом. из Смедерева у Котор Варош.

Турић Андрија чин. приправник из Одељења у кат. упр. Високо. Цанић Спира, чин. приправник премештен је код кат. Отсеку при финансиј. Дирекцији у Сарајево. Брош Алојз чин. приправник постављен код кат. управе у Сарајево.

Марковић Љубомир, постављен у катас. отсек при финансијској Дирекцији у Б. Луци.

Салитовић Алија из Београда у кат. секцију у Шапцу. Чупић Бранко из Малче у кат. секцију у Каменици.

Васиљевић Станко постављен код кат. управе у Сарајево.

Хабин Јосип чинов, приправник постављен код кат. управе у Смедереву.

Коларж Фрањо виши геометар в. д. 2 шефа кат. управе у Суботици премештен у аграрно одељење у Новом Саду.

Бековић Јосип у кат. упр. Копривница. Класичек Душан у кат. упр. Пакрац. Већа Божић Амир у кат. упр. Грачаниц. Чавић Љубомир у кат. упр. Босанска Крупа. Марковић Љубомир у кат. упр. Дервента. Беговић Јусуф пост. у кат. упр. Брчко.

Пензионисан. Шаула Станко, виши кат. геометар у Загребу пензионисан је.

Оставке

Поднели су оставке на државну службу:

Филиповић Даут, Пантовић Тадија, Зиговић Глигорије, Ђорђевић Владимир, Мијушковић Драго, Групчевић Риста, Панић Мирко, Савић Драгомир, Ташић Иван, Хадовски Далибор, Говедарица Павле, Дуковић Војислав, Диздаревић Дервиш, Вучинић Пуниша, Вучинић Лудвиг, Милер Емиа, Данон Хамид,

Пиркић Ахмед, Дербић Радослав, Нишавић Стојанка, Зокић Лазар, Јоксимовић Миша, Равлик Љуба, Келшин Драго, Димитријевић Гаврило.

Нове катастарске управе.

Г. Министар финансија, на основу § 32 Закона о организацији финансијске управе, решио је да се образују нове катастарске управе и то:

Са седиштем у Пећи за срезове пећински, источки и ђаковички; са седиштем у Рачи Крагујевачкој за срез лепенички и са седиштем у Младеновцу за срезове младеновачки и космајски.

Обе катастарске управе отпочеће рад 1 јануара 1933 године.

(А. А)

Обушављен курс г. проф. Свишчева. Г. проф. Свишчев обушавио је рад на своме шестомесечном курсу.

Укидање Геодетске Академије проф. Андоновића.

На основу закона о средњим техничким школама рад у Геодетској академији г. Андоновића биће обушављен тек завршетком 1934. године.

Хумани гест битољских геометара

Удружење, геом. и геодета, секција „Вардарске Бановине“, у Битољу на својој широј конференцији, денела је једногласно закључак да у заједници са осталим особљем секције организује забаву, на други дан православног Божића у *корист незапослених радника у Бишољу*. Том приликом изабран је и специјални одбор, који ће руководити забавом, с обзиром на њен хумани циљ; како би успех био што бољи. На челу одбора налази се колега г. Пенчић. Одбор сачињавају: г. г. Соса, Бауер, Гајић, Мулабдић, Костић, Бешлагич и Расновски. Имајући у обзир успех прошлих забава, које су геометри давали у Би-

тољу, верујемо да ће успех ове забаве превазићи све раније, обзиром на њен хумани циљ. Главна управа, захваљује се колегама на југу и честита њиховом неуморном и свесном раду.

Пошиљка новца Гл. Управи.

Упозорују се све секције и сви колеге, да новац не шаљу на наслов удружења већ увек на име благајника или секретара, на адресу Сарајевска 5 јер за насловно подизање новца, потребно је пуномоћије, које кошта, а ни један чл. управе није увек у Београду, да се један опуномоћи. Бр. чек. рачуна је 52233. — доцније доставићемо чекове.

Понуда и тражња геометарских места.

Гл. управа Удружења геометара и геодета обраћа се свим Министарствима, свим надлештвима, свим општинама, свим овлашћеним цивилним геометрима и моли их да се обраћају Удружењу геометара и геодета, у колико су им геометри потребни. Удружење ће увек стајати свима на расположењу и гарантира да ће препоручивати само дипломиране, вредне и честите геометре.

Чланак г. Сосе Мила: „Службени однос кат. службеника“ није могао ући у овај број гласника, услед сувишног материјала.

Положили државни стручни испит

Грђић сретен, Дилберовић Асим, Тоскић Стеван, Костић Милан, Трипковић Мирко, Долипагић Џемал, Шилић Иван, Јауковић Спасо, Куреш Обрад, Чичић Јован, Тасић Стеван, Парнаџијевић Димитрије, Војиновић Радован, Лишка Димитрије, Руди Никола, Вујичић Ђорђе, Трифуновић Драгослав, Љубибратовић и Розбел.

П и т а њ а :

1.) Приликом новог премера: јесу ли дужни сопственици суседне катастарске општине (која се не мери) омеђити своја имања, до заједничке граничне парцеле; јели геометар дужан снимити сваку међну (челну) тачку на оној страни, која припада суседној општини и мора ли у дет. скици уписати имена граничних сопственика?

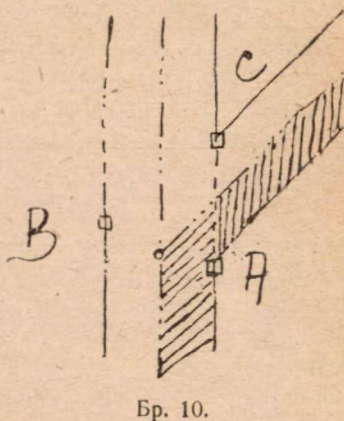
2.) Како треба одредити чела парцела, која падају у средину потока, којим тече доста јака вода, те се не може директно одредити н. пр. тахиметром или призмом?

3.) Јели дозвољено укопавати малу тачку на правцу између полигоне и неприступачне триг. тачке, а потом на овакве тачке наслањати линијску мрежу?

4.) Има ли случајева и јели дозвољено, да се у пројекцији секу (делимично укрсте) полигони влаци?

5.) Како ће се поступити са одређивањем једне међне тачке која се не види ни са једне од околних станичних тачака, а да се ипак постигну потребни услови за њено одређивање као да непостоје сметње?

6.) Може ли жељезничка пруга бити заједничка гранична парцела од двеју катастарских општина?

7.) Како ће се поступити са нумерисањем. кад се на потоку налази воденица са двориштем? — Како кад све припада једном сопственику?

8.) Како ће се поступити код нумерисања са ново-насталом ливадом, која припада заједничкој граничној парцели?

9.) Како треба рачунати део пруге коју сече заједнички гранични пут? А како кад овакав пут у продужењу (од пруге) припада само једној од тих двеју катаст. општина?

10.) Како ће се одредити површина заједничких граничних парцела, које полазе од тромеђе под оштрим углом? Како ће се рачунати ивични квадрат у који пада таква тромеђа, а општине су мерене у разним годинама?

11.) Јели дозвољено пресећи полигони влак суседне општине са другим (својим) полигоном влаком, који је потребан за одређивање чворне тачке?

12.) Дали је општинска кат. секција државно [надлештво или произвољни наслов геометра новог премере; те које дужан набављати за исту огрев и осветлење?

Бр. 11.

13.) Дали надлежни старешина може одузимати од службеничких припадљности, икакав новац, без претходног решења и без признанице на задржану суму?

Годишња претплата за геом.
и геод. Гласник стаје 50 дин.
Поједини број 10 дин.

Vlasnik: за Главnu upravu Milan Mravlje, nar. poslanik Narodne Skupštine.
Urednik: Dimitrije Milačić, geometar Odeljenja katastra i državnih dobara,
Sarajevska broj 5.